

NOTA BENE 2.

Tények és vélemények civil szemmel civileknek

Új Magyarország Fejlesztési Terv: **Civil lehetőségek?!**

Tanácsadók a
Fenntartható
Fejlődésért

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

FONTOS!

Ez az e-kézikönyv tartalmát és formátumát tekintve is frissül és bővül, követve az Új Magyarország Fejlesztési Terv változásait és a pályázati kiírások megjelenését.

Kérjük, bizonyosodjon meg arról, hogy a www.tff.hu oldalról mindig az aktuális verziót töltötte le.

ELSŐ kiadás.

Kézirat lezárva: 2007. június 30.

Impresszum

Civil lehetőségek?!

Szerkesztette:

Pernecky László, pernecky.laszlo@mobius.hu,
(20) 39 00 566

Felelős kiadó:

Domschitz Mátvás, TFF

Készült a Nemzeti Civil Alap támogatásával

Tanácsadók a
Fenntartható
Fejlődésért

www.tff.hu
tff@tff.hu
(30) 661-1814
(30) 969-7366

A Tanácsadók a Fenntartható Fejlődésért egyesület küldetése az emberek és közösségek fejlődésének és együttműködésének elősegítése, megerősítése a fenntartható fejlődés érdekében.

Célunk, hogy a tréneri / facilitatori tudást ötvözzük a fenntartható fejlődés elveivel. Olyan civil, üzleti és állami irányítási és tervezési módszereket kidolgozásával és meghonosításával foglalkozunk, amelyek az adott szervezet tevékenységében megerősítik a fenntarthatósági szempontokat, hozzájárulnak a helyi fenntarthatóság és fejlődés megvalósításához. A tagok között megtalálhatók a magyar zöldmozgalom ismert tagjai, szervezői és segítői, illetve a szociális és üzleti szféra professzionális facilitatorai egyaránt.

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

www.mtvsz.hu
info@mtvsz.hu
(1) 216-7297

A Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSz) legfőbb célja a Természet egészének a védelme, s ennek érdekében állította programja középpontjába a fenntartható fejlődés megvalósításának elősegítését, amely a gazdasági, ökológiai és szociális kérdések együtt kezelését követeli meg.

Az MTVSZ 1989-ben alakult 32 tagscsoporttal. Jelenlegi közel 33 ezres tagsága 109 tagszervezetben fejt ki tevékenységét. A tagscsoportok döntő többsége vidéken működik, programjaik rendkívül változatosak. A programok jórészt a helyi környezeti, természeti problémák feltárására és megoldásának elősegítésére irányulnak. Ugyancsak nagy figyelmet fordítanak a helyi lakosság és fiatalok környezeti nevelésére, szemléletformálására, a környezetbarát fogyasztói magatartás kialakítására.

Az MTVSZ a nemzetközi környezetvédelmi folyamatokban is részt vesz, mint az egyik legnagyobb globális zöldszervezet, a Föld Barátai (Friends of the Earth) magyarországi tagja.

1. Civil lehetőségek?!

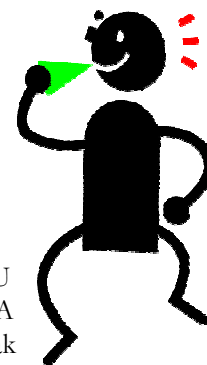
Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT)

6 prioritást (stratégiai fontosságú fejlesztési irányt) határoz meg.

15 Operatív Program (OP) részletezi az ágazati és regionális feladatokat,

~ 90 intézkedési területen, ún. prioritási tengelyen belül

~ 500 támogatási konstrukció keretében juthatunk EU forrásokhoz a különféle fejlesztési programokhoz. A konstrukciók jelentős része kiemelt állami beruházás, de akadnak szép számmal kisebb léptékű, 1 vagy 2 fordulás, meghívásos és nyílt pályázatok is.

Ez a kiadvány a civil társadalmi szervezetek pályázati és egyéb lehetőségeit keresi.

2. A felkészülést nem a pályázatoknál kell kezdeni!

Mire készüljünk?

Aki hozzá szeretne férni valamilyen módon az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében rendelkezésre álló uniós forrásokhoz, és nem akar több lépés hátrányból indulni, az idejekorán el kell olvassa a Tervet, az őt érintő Operatív Programokat, Akcióterveket és végül a Pályázati Kiírásokat. Ez a kiadvány épp abban igyekszik segíteni, hogy mit érdemes elolvasni és mire kell odafigyelni, de nem helyettesíti az eredeti dokumentumokat!

Ehhez a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján található dokumentumokat kell letölteni.¹

<http://www.nfu.gov.hu/>

Jaj, el ne kezdjék kinyomtatni!

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv önmagában 196 oldal, külön-külön a 15 Operatív Program és hozzájuk kapcsolódó 1-5 akcióterv-táblázat

mindegyike is hasonlóan terjedelmes!

★ Ezért először csak képernyőn olvassunk bele, aztán csak a szükséges passzusokat nyomtassuk, ha ragaszkodunk a kényelmesebb papírhoz!

Mit olvassunk?! Hogy olvassuk?

Mindenekelőtt tehát muszáj elolvasni magát az **Új Magyarország Fejlesztési Tervet**. Nem kötelező egyetértenünk az abban foglaltakkal, sem a helyzetértékeléssel, sem a célokkal azonosulnunk avagy egyetértenünk, de meg kell értenünk.

Olvásás közben egy sokkal praktikusabb szempont vezéreljen minket! Pályázatírási alapelv, hogy a benyújtott szöveg „tükrözze” a kiíró által megfogalmazottakat. Márpedig maga az ÚMFT és dokumentumai tartalmazzák az általunk készítendő pályázat érvrendszerét és „szókészletét” és érvrendszerét. A támogatás érdekében az ott megfogalmazottakat kell visszhangoznunk!

Nézzegessük már most az Operatív Programokat és az Akciótervek táblázatait is!

Az ígéretetek szerint 2007 folyamán mindegy 200 pályázat kiírása várható.

Az akciótervek lényegében ezen pályázatok „előzetesei”. A pontos forrásmegosztások, jogosultsági körök, keretösszegek még nem véglegesek, de gyökeres tartalmi változások már nem várhatók.

Az akciótervek arra mindenképp jók, hogy megkezdjük a felkészülését a pályázatokra!

¹ Jó sok van belőlük, többnyire PDF formátumban. A letöltéshez a Free Download Manager nevű kicsi és ingyenes program jó szolgálatot tehet <http://www.freedownloadmanager.org/>

3. Praktikus szempontok, tények és tényezők

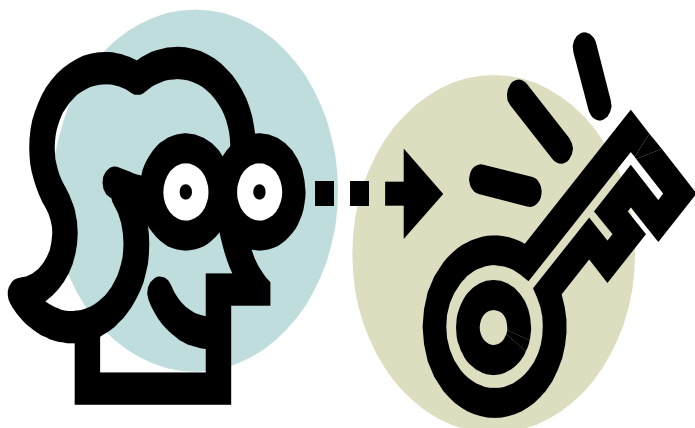
A Terv, Operatív Programok és különösen a leendő pályázatokat előrevetítő Akciótervek olvasása közben az alábbi praktikus szempontokat javasoljuk szem előtt tartani:

0. Sokaknak a **jogosult pályázók köre (jogi forma)** tűnhet az első logikus szempontnak. Valójában számos civil szervezet vagy szakértő számára csak az vállalható – leginkább az adminisztratív és pénzügyi-likviditási szempontok miatt - ha a pályázat során inkább háttérben marad és eleve az alvállalkozó vagy együttműködő partnerszervezet szerepkörét vállalja fel. Ez nem csak a nyílt pályázatokra, hanem a kiemelt központi programokra is igaz: megpróbálhatunk bejelentkezni külső szakértőnek vagy helyi partnerszervezetnek, esetleg civil monitoring feladatok ellátására.
1. Az első szempont tehát a támogatás célja, a **támogatható tevékenységek köre**. Ez határozza meg hogy milyen jellegű konkrét tevékenységeket végezhetünk el egy-egy támogatási konstrukció keretében. Civil szervezetek infrastruktúra-fejlesztésben aligha vehetnek érdemben részt, de szakértői vagy képzési programokban annál inkább. Ne kerülje el a figyelmünket egyes kiírások területi vagy szociológiai korlátozása.
2. Ne úgy nézzük tehát az akcióterveket és pályázatokat, hogy mi tudunk-e pályázni, hanem hogy **ismerünk-e bármely szervezetet, amely tud és akar pályázni**. Ugyanez vonatkozik a kiemelt, nyilvános pályáztatásra nem kerülő projektekre is.
3. Érdemes összefüggéseiben megvizsgálni a rendelkezésre álló **forrás nagyságrendjét, a támogatás formáját** (visszatérítendő-e vagy sem, egy- vagy kétfordulós a pályázat), az egy pályázatra jutó **támogatás mértékét**, az esetleges minimális vagy maximális elfogadható, ill. elvárt **projektméretet** és a **támogatandó projektek számát**.

Sajnos számos, jogi értelemben nyílt de a lehetséges nyertesek körét tekintve lényegében szervezetre szabott és de facto címkézett, „gyanúsán egyértelmű” pályázati kiírás is várható. Itt azt kell megtippelnünk, hogy melyik szervezet rúghat valójában labdába, aztán eldönthetjük, hogy igyekezzünk-e külsős szakértőként beállni a csapatba.

4. A **kiválasztási kritériumok** elolvasása ugyancsak sok fölösleges bosszúságtól óvhat meg bennünket. Nem elsősorban a formai elvárásokra, mellékletekre és határidőkre gondolunk, hanem a szakmai szempontokra.
5. Egy egészen alapvető szempont: a **pályázat benyújtásának módja, helye és határideje**. Ne pályázzunk lejárt kiírásra, és reálisan becsüljük meg, hogy az adott határidőig össze tudjuk-e állítani. (Megjegyzés: nem tudjuk! Pontosabban a pályázat megjelenésekor már késő elkezdni, abból csak kapkodás lesz! Tessék már **MOST** elkezdni írni a szövegeket, gyűjteni a partnereket az Akciótervek alapján!)
6. Végül, de nem utolsósorban: a **projekt mérföldkövei**. Milyen ütemezéssel, elő- vagy utófinanszírozással, milyen adminisztratív kötelezettségek betartásával kell megvalósítanunk a programot?! Biztató, hogy az uniós alapok felhasználásáról szóló 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet és a 255/2006. (XII. 8.) Kormányrendelet sokkal gyorsabb, átláthatóbb és kiszámíthatóbb ügyintézészt ígér és ír elő. Ugyanakkor az előző körben több szervezet jutott csődközei állapotba a kifizetések csúszása és a bürokratikus követelmények miatt. Jobb tehát azt végiggondolni, hogy bírjuk-e erőforrással abban az esetben is, ha „minden a legrosszabb lehetséges forgatókönyv jön össze”.

Ha mindezt összefüggéseiben sikerült mérlegelnünk, akkor és csak akkor állunk készen az Új Magyarország Fejlesztési Terv projektekben való részvételre.

4. Miről szól ez a kézikönyv?

A kézikönyv „civil szemmel, civileknek” íródott, „tények és vélemények” egyaránt találhatóak a szövegben. Más szóval, az itt megfogalmazottak inkább próbára teszik, semmint erősítik a hivatalos álláspontokat.

Sorra vesszük az Új Magyarország Fejlesztési Terv elemeit és az egyes Operatív Programokat (OP), egészen az akciótervek szintjéig.

A támogatások túlnyomó részét már eddig is utakra, épületekre és eszközökre allokálták, nem az emberekre. Számos civilek által elérhető környezetvédelmi és szociális intézkedést megkurtítottak, vagy teljesen töröltek az utóbbi hónapokban – úgyhogy „nagyító és sűrű fésű” kellett a civil lehetőségek megtalálásához. .

Ami maradt, annak jó része „de jure civil, de facto állami jellegű” szervezeteknek címkézett forrás.

A civileknek már eddig is nagyon észnél kellett lenniük. Egyrészt azért, hogy a „versenyképességet” és „gazdasági növekedést” gerjesztő beruházások mellett emberléptékű, minőségi programok, a szó nemes értelmében értett „fejlesztések” is megvalósulhassanak. Még inkább azért, hogy a sikeres pályázatok ne pírusszi győzelmek legyenek, amelynek adminisztratív és pénzügyi terhei alatt a nyertes szervezet végül összeroppan.

Ebben a kiadványban NEM arra keressük a választ, hogy hogyan lehet sikeres pályázatokat írni és projekteket megvalósítani, hanem hogy egyáltalán milyen források és lehetőségek állnak civil szervezetek rendelkezésére az Új Magyarország Fejlesztési Terv megvalósítása során.

Pályázatírással kapcsolatban számtalan háttéranyag és képzés érhető el, a Tanácsadók a Fenntartható Fejlődésért Egyesület is összeállított egy ilyen kézikönyvet – aki tehát konkrét tippekre és trükkökre kíváncsi, keresse a másik füzetet.

5. A „civil lehetőségek”

Az alábbi táblázatokban pirossal jelöltük azokat a nyílt pályázatokat, amelyekre társadalmi szervezetek közvetlenül is jelentkezhetnek.

De nem csak ezeket érdemes elolvasni, sőt! Az egyes címkézett támogatási konstrukcióknál igyekeztünk megjelölni, hogy mely szakmai szervezetek fogják az uniós forrásokat felhasználni és milyen programokhoz. Amennyiben szervezetünk az adott ágazatban vagy szakterületen dolgozik, érdemes „bejelentkezni” ezekhez a nevesített vagy meghatározott körből kikerülő szakmai szervezetkehez és együttműködési lehetőségeket keresni.

Ugyanez vonatkozik például a kis és középvállalkozások képzési-fejlesztési projektjeire: civil szervezetek is tarthatnak képzéseket KKV-knek vagy részt vehetnek valamilyen formában a fejlesztésben.

Fontos! Ez a gyűjtemény csak felhívja a figyelmet az Operatív Programok és Akciótervekben található lehetőségekre, de nem helyettesíti az eredeti dokumentumokat. Amennyiben a mi javaslatunk alapján fantáziát lát egyik vagy másik támogatási konstrukcióban, feltétlenül olvassa el a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség hivatalos tájékoztató anyagait!

Lássuk tehát, melyek a civil lehetőségek! ²

---

² Ha valaki nagyon nem akar olvasni, ugorjon a TÁMOP 5.7-es intézkedéseire!

6. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT)

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) az 1266/99 EK (Európai Közösség) rendelet szerint összeállított, a 2007-13 közötti időszakra vonatkozó stratégiai dokumentum. Magyarország csakis ezen Terv és kölcsönös pénzügyi kötelezettségvállalás alapján veheti igénybe az Európai Unió pénzügyi támogatásait Az ÚMFT lényegében a második Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT-2) hangzatosabb hivatalos elnevezése, míg az egységes Uniós terminológia szerint Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (NSRK).³ a címe.

A 188 oldalas Terv főbb elemei:

- 1) Társadalmi-gazdasági helyzetelemzés és trendek vázolója;
- 2) 2 stratégiai cél: „a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés elősegítése”
- 3) A hat fejlesztési terület (prioritás) meghatározása: Ezek sorrendben:
  1. gazdaságfejlesztés
  2. közlekedésfejlesztés,
  3. társadalom megújulása,
  4. környezeti és energetikai fejlesztés,
  5. területfejlesztés,
  6. államreform.
- 4) Az operatív programok listája, struktúrája
- 5) Indikatív pénzügyi terv:
- 6) A végrehajtás intézményrendszere, szerepkörei és mechanizmusai
- 7) Koherencia és konzisztencia az egyéb nemzeti és Uniós dokumentumokkal
- 8) Értékelés
- 9) Mellékletek

Az Unió 2007. május 7-én fogadta el az Új Magyarország Fejlesztési Tervet, így ez hivatalosan is hazánk egyik legfontosabb nemzeti szintű tervezési alapidokumentuma. Azért az egyik, mert a Terv 11-13 oldalán hosszasan sorolja azokat a stratégiai dokumentumokat és koncepciókat, amelyeket a kialakítás során figyelembe vettek.

Nota bene 1: Az is figyelemre méltó, hogy mely alapkoncepciók NEM álltak készen a NFT elfogadásakor. Ilyen például a hiányzó Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia, amely 2007-ben a második (!) „kőbe véselt” NFT operatív kivitelezésének kezdetekor még épp csak formálódik.

Nota bene 2: Ugyanakkor számos már lefixált beruházáshoz utólag kanyarítottak stratégiát, mások kapkodva, az uniós elvárások „gyors kipipálása” érdekében készültek. Két szólás juthat eszünkbe: „Gombhoz a kabátot” és „Eső után köpönyeg”

Nota bene 3: A Terv bevallottan az EU források lehívása érdekében, uniós előírások szerint készült. Pontosan az és úgy van bennük, ahogy azt az Unió látni akarta. Se több, se kevesebb.

Nota bene 4: A terv a beszédes „Foglalkoztatás és növekedés” alcímet viseli a Lisszaboni Stratégiához illeszkedően. A tartós gazdasági növekedés, a nagyobb GDP kiemelt célként jelenik meg benne, nem pedig az emberek jobb életminőségét szolgáló egyik eszközként. Márpedig Herman Daly megfogalmazása szerint: „A növekedés azt jelenti, hogy nagyobbak leszünk, a fejlődés pedig azt, hogy jobbak”...

Ezek után nem csak keckekeedés azt firtatni, hogy az ÚMFT vajon mennyire „Nemzeti”, mennyire „Fejlesztési” és mennyire „Terv”...⁴

³ A Terv, a kapcsolódó koncepciók, stratégiák és végrehajtó hivatalok, ügynökségek és intézmények elnevezései igencsak öletszerűen változtak az elmúlt években, a tartalomról nem is beszélve. Akit érdekel, a www.CNNY.hu oldal segítségével megpróbálhatja végigkövetni az „ellenséges kémek összehavarása” is alkalmas folyamatot.

⁴ Kicsit védjük is a fejlesztőket! Civilek, tegyük szívünkre a kezünket: kinek van „jövőképe”?! Értékvezérelt fejlesztési terve, amelyet minden érintettel hosszas érdemi egyeztetések során érlelt ki?! Ismer olyan szervezetet, amely „forrásvezérelt”, igyekszik alkalmazkodni a helyzethez ahelyett, hogy változtatni próbálna?! Hány szervezet őrzi féltékenyen a pozícióit és projektjeit, még ha tudván tudja, hogy más szervezetek olcsóbban és hatékonyabban tudnák megvalósítani a feladatokat? Vajon „hivatali” és „nemzeti” szinten miért lenne más, mint egyéni szinten?! Na persze ez nem jeleni azt, hogy a megértés belenyugvás is, ostorozzuk csak tovább a Nemzeti fejlesztőket – de Gandhival szólva, „magad légy a változás, amit látni akarsz a világban!”

7. Az Operatív Programok

Célok és forrásmegosztás

Az operatív programok határozzák meg a konkrét fejlesztési prioritásokat és ún. akcióterveket. Az ábrán a forrásmegosztás arányai és indikatív sarokszámai láthatók (2004-es, 265 Ft/eurós áron számolva).

Az ÚMFT 5. „Indikatív pénzügyi terv és addicionalitás” fejezete szerint:

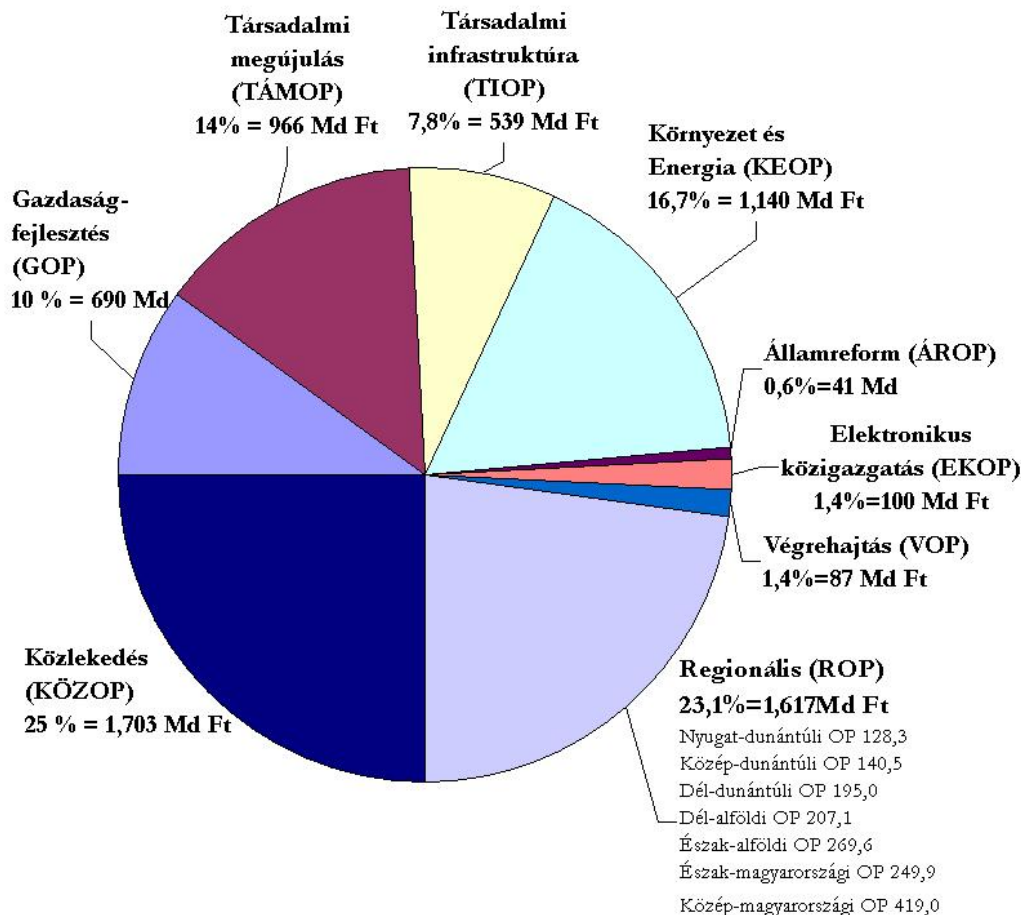
„Az Európai Unió költségvetésének kohéziós politika fejezetéből a 2007–2013-as időszakra 2004-es áron számolva 22,4 milliárd euró uniós (folyó áron 25,3 milliárd euró) forrás áll a rendelkezésünkre. Ezt kiegészíti a magyar nemzeti hozzájárulás, amely a teljes felhasználható keret 15%-át teszi ki, így összesen 26,3 milliárd eurót fordíthatunk fejlesztésekre.

E források kiegészülnek még a fejlesztéseket megvalósító szervezetek (vállalkozások, non-profit szervezetek, stb.) saját forrásnak tekinthető ráfordításaival, így összességében e keretnél még nagyobb volumenű fejlesztések valósulhatnak meg.”

2007-13 között összesen 7000 milliárd forintnyi beruházás valósulhat meg.

Óriási számnak tűnik, de ne feledjük, hogy ez legfeljebb a bruttó nemzeti össztermék (GDP) legfeljebb 4 %-át jelentheti. Fontos, hogy hogyan szerezzük meg és használjuk fel az uniós támogatást, de még fontosabb, hogy a saját 96 %-ot is kitermeljük és jól használjuk fel!

Ami pedig a 15 %-önrészt, azaz hét év alatt nagyjából ezer milliárd forintot illeti, ismerve hazánk gazdasági állapotát, minden mozgósítható és társfinanszírozásként így vagy úgy feltüntethető forrást mozgósítani kell. Churchill-lel szólva, nem ígérhetünk mást, mint „vért, verítéket és könnyeket”

8. GOP – Gazdaságfejlesztés Operatív Program

Célok és forrásmegosztás

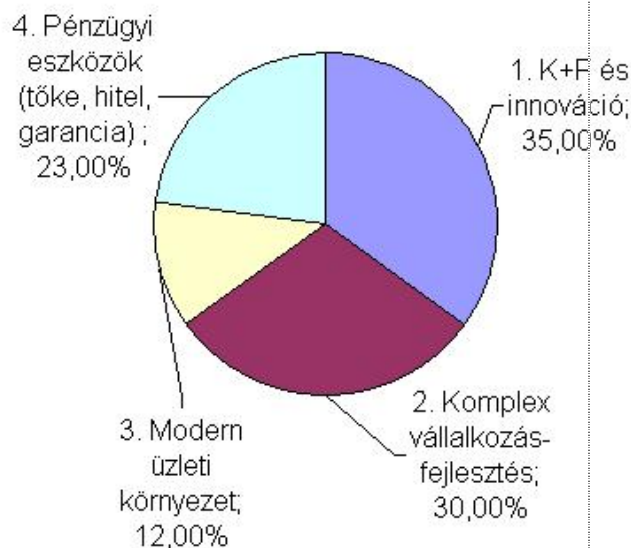
Mint a neve is mutatja, a ~675 milliárd forintnyi GOP alapvetően nem negatív tőkével rendelkező, rendezett munkajogi körülmények között működő, a szükséges K+F forrással rendelkező és nyereséges gazdasági társaságok, főleg kis és középvállalkozások (KKV) számára elérhető forrás. A támogatást többnyire egyfordulós nyílt pályázati rendszerben, legfeljebb 50 százalékos támogatási intenzitással osztják majd.

Civil lehetőség nem sok adódik, bizonyos témákban vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó vagy kutatóintézetekhez kapcsolódó, (jogilag) non-profit szervezetek is pályázhatnak

Prioritások, konstrukciók és civil lehetőségek

1. prioritás: K+F és innováció a versenyképességért

Cél a gazdasági társaságok K+F és innovációs ráfordításainak növelése; piacorientált, ipari jellegű kísérleti kutatás-fejlesztési tevékenységek és együttműködések támogatása; egyetemi jellegű kutatóintézetek, technológiai és innovációs parkok infrastrukturális fejlesztése és technológia-intenzív vállalkozások támogatása.

1.1.1 Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység, valamint a K+F és technológiai együttműködések fejlesztése – keret: 11,4 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat, 60 gazdasági társaság kaphat 50-300 millió forint közti támogatást legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

1.1.2 Kutatási központok fejlesztése, megerősítése – keret: 5,2 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 6 nagyobb gazdasági társaság kaphat 500-1000 millió forint közti támogatást legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

1.2.1 Innovációs és technológiai parkok támogatása – keret: 36,6 milliárd Ft

Kétfordulós, az akkreditált innovációs klaszterekhez kapcsolódóan gazdasági társaság formában működő innovációs szolgáltató központok és technológiai parkok, illetve a klaszter menedzsment-jét ellátó vállalkozások számára kiírt, legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitású, 1-4 milliárd forint közötti projektekre Összesen 10 projekt várható.

1.2.2 Innovációs klaszter kezdeményezések ösztönzése – keret: 1 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat, 60 gazdasági társaság kaphat 6-25 millió forint közti támogatást legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

1.3.1 Vállalati innováció ösztönzése – keret: 30,2 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében összesen 300 gazdasági társaság kaphat 25-200 millió forint közti támogatást legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

1.3.2 Vállalati kutatás-fejlesztési kapacitás erősítése – keret: 10 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 16 gazdasági társaság kaphat 200 milliótól 1,5 milliárd forintig terjedő támogatást legfeljebb 40 %-os támogatási intenzitással.

1.3.3 Technológia-intenzív start-up vállalkozások támogatása – keret: 1,2 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 40 gazdasági társaság kaphat 25-50 milliós támogatást legfeljebb 80 %-os támogatási intenzitással.

2. prioritás: Vállalkozások (kiemelten KKV-k) komplex fejlesztése

A támogatható tevékenységek között vállalati technológia és infrastruktúra-fejlesztés, információ-technológiai és egyéb műszaki eszközök beszerzése, telephely és épület felújítás és kiépítés, termékek és szolgáltatások piacra jutásának elősegítése, például e-kereskedelem is szerepel. Ami civil szempontból érdekes lehet, hogy HR (emberi erőforrás) fejlesztés, illetve minőségbiztosítási, vállaltirányítási és környezet-irányítási rendszerek és szabványok bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos képzések és szakértői tanácsadás is lehetséges.

2.1.1. Vállalati technológia fejlesztés – keret: 42,5 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 3000-3500 gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéni vállalkozó kaphat 1-500 milliós támogatásokat legfeljebb 30 %-os támogatási intenzitással.

2.1.2. Munkalehetőség teremtő beruházások támogatása a hátrányos helyzetű kistérségekben – keret: 29,6 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 240-330 gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéni vállalkozó kaphat 5-500 milliós támogatásokat legfeljebb 30 %-os támogatási intenzitással.

2.1.3. Regionális szolgáltató központok létrehozása – keret: 5,2 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 15-20 gazdasági társaság kaphat 25-500 milliós támogatásokat legfeljebb 30 %-os támogatási intenzitással.

2.1.4. Környezetvédelmi szempontú technológiakorszerűsítés – keret: 4,9 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 50-80 gazdasági társaság kaphat egyelőre meghatározatlan nagyságrendű támogatásokat legfeljebb 40 %-os támogatási intenzitással.

2.2.1. Vállalati folyamat-menedzsment támogatása – keret: 3,8 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében gazdasági társaságok, szövetkezetek, egyéni vállalkozók, a magyarországi székhelyű gazdasági kamarák (kivéve az agrár-kamarákat) és a vállalkozások érdekképviselőjét ellátó szervezetek – összesen 290-320 szervezet - kaphat 3-20 milliós támogatásokat legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

2.2.2. Minőség-, környezet és egyéb irányítási rendszerek, szabványok bevezetésének támogatása – keret: 2,0 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 2000-2400 gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéni vállalkozó kaphat 400 ezer forinttól 1,5 millióig terjedő támogatásokat legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

2.2.3. E-kereskedelem, és egyéb e-szolgáltatások támogatása – keret: 2,7 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében gazdasági társaságok, szövetkezetek, egyéni vállalkozók, a magyarországi székhelyű gazdasági kamarák (kivéve az agrár-kamarákat) és a vállalkozások érdekképviselőjét ellátó szervezetek – összesen 310-375 szervezet - kaphat 3-20 milliós támogatásokat legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

3. prioritás: A modern üzleti környezet erősítése

Az ÚMFT „modern üzleti környezet” alatt távközlési és informatikai hardware fejlesztéseket, gerinc- és elosztóhálózatok kiépítést, illetve különféle intermodális és regionális logisztikai központokat és ipari parkokat ért. AZ ITDH Kht. (Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht.) külön sort kapott, ami annyiból érdekes, hogy a különféle humán jellegű, promóciós, egyablakos ügyintézési, minőségbiztosítási, inkubációs és hálózati tevékenységek jobbára itt összpontosulnak.) A 3.3.2-es „Üzleti, piacfejlesztési programok vállalkozások részére” konstrukció nyílt, egy fordulós pályázataiban vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó, jogi értelemben civil szervezetek, például kamarák is pályázhatnak.

3.1.1. Hálózati infrastruktúra létrehozása – keret: 16,9 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 360-420 gazdasági társaság, illetve gazdasági társaságok kaphat 10-250 millió forintos támogatásokat legfeljebb 95 %-os támogatási intenzitással.

3.2.1. Ipari parkok telephely- és szolgáltatásainak fejlesztése – keret: 5,2 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 22-30 gazdasági társaság, helyi önkormányzat vagy közhasz-

nú társaság kaphat 50-300 milliós támogatásokat legfeljebb 50 %-os támogatási intenzitással.

3.2.2. Logisztikai központok és szolgáltatások fejlesztése – keret: 8,8 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 28-40 gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéni vállalkozó kaphat 28-40 millió forintos támogatásokat legfeljebb 95 %-os támogatási intenzitással.

3.3.1. Befektetésösztönzés és üzletfejlesztés az ITD-H által – keret: 4,5 milliárd Ft

Az ITDH kiemelt programja.

3.3.2. Üzleti, piacfejlesztési programok vállalkozások részére – keret: 0,9 milliárd Ft

Egyfordulós, nyílt pályázat keretében 50, Jeremie pénzügyi programokban résztvevő pénzügyi közvetítők kaphat támogatásokat összetett kvótarendszer szerint.

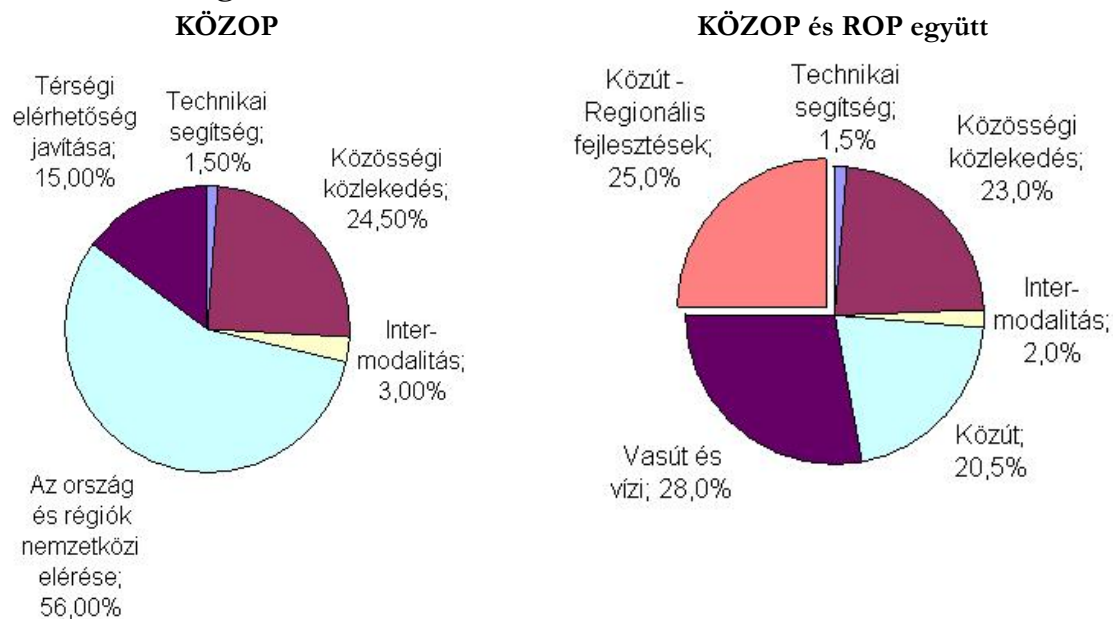
4. prioritás: JEREMIE típusú pénzügyi eszközök

Nem Jeremiás prófétáról vagy Hevesi Tamás lírai daláról van szó: JEREMIE egy betűszó, jelentése: Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (Közös Európai Források Mikro- és Közepes Méretű Vállalkozások számára). A három konstrukcióban visszatérítendő mikrohitel, portfólió-garanciákról és közös kockázati tőkealapok találhatók.

2007-től az újonnan megalakított MAG - Magyar Gazdaságfejlesztési Központ mint egységes közreműködő szervezet végzi a GOP és a Regionális Operatív Programok közül Közép-magyarországi (KMOP) a lebonyolítását. Mint ígérik, szigorúan betartott rövid átfutási idővel és könnyebben teljesíthető feltételek mentén. Háttéranyagokért és a konkrét pályázati lehetőségek ügyében a <http://www.magzrt.hu/> honlapot javasoljuk.

9. KÖZOP – Közlekedésfejlesztés

Célok és forrásmegosztás

A Közlekedési Operatív Program (KÖZOP) 1720 milliárd forintnyi fejlesztési forrást tartalmaz. Ennek több mint fele a gyorsforgalmi és közút hálózat fejlesztésére szolgál, de van benne vízi út és tömegközlekedési is. A legtöbb projekt megvalósítója Nemzeti Autópálya Rt. utódja, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. A www.nif.hu honlapon kereshető és idővonalat is ábrázoló térkép látható a közútfejlesztési projektekről.

Tegyük hozzá, hogy a Regionális Operatív Programokban szintén találhatók közlekedésfejlesztési források. Az összesen 2000 milliárd forintnyi közlekedési infrastruktúra fejlesztési forrás a jobb oldali kördiagram szerinti forrásmegosztás szerint jön össze:

Civil szervezetek aligha férnek hozzá e projektekhez, ha csak nem az hét további tervezett projektek kapcsán külső szakértőként – vagy még inkább a projektek sürgősségét, fontosságát és pénzügyi nagyságrendjét joggal firtató ellenlábasként.

Mint látható, a beruházások mintegy 60 százaléka útfelújítás vagy új utak építését takarja. „Az ország nemzetközi elérhetőségének javításában elsődleges cél a vasúti és közúti TEN folyosók fejlesztése, a gyorsforgalmi utak továbbépítése az országhatárok felé, és a Duna-folyó hajózhatóságának javítása.” – írja az Operatív program. Kérdés persze, hogy Magyarország cél- vagy tranzit-ország lesz. Félő, hogy a szép új közlekedési infrastruktúrát használva a termékek és szállított javak túlnyomó része csak átutazik az országon - koptatva az utakat és terhelve a környezetet. Az útfejlesztésekkel tehát jelentős „útadó-emelés” is kéne járjon, legalább a teherforgalom vonatkozásában. A térségi elérhetőség javítása takarja a mellékutak javítását és a városokat elkerülő utak kiépítését. Utóbbiról még sok vita lesz, tekintve, hogy a városok közti széles és erős utak jelen állás szerint hamarabb készülnek el, mint a városokat épp ezen utaktól „megvédő” elkerülő szakaszok.

Prioritások, konstrukciók és civil lehetőségek

1. prioritás: Az ország és a régióközpontok nemzetközi közúti elérhetőségének javítása

... azaz autópálya építés. Lényegében három kiemelt nagyprojekt (Az M7 folytatása Nagykanizsáig, az M0 körgyűrű bővítése és az M43 Szeged és Makó között).

2. prioritás: Az ország és a régióközpontok nemzetközi közúton kívüli elérhetőségének javítása

Ismét kiemelt nagyprojektek: ez a passzus a Hegyeshalom-Záhony közötti vasútvonal modernizálását jelenti, 2010-ig 116 km, 2015-ig 518 kilométernyi „gyors sín” kialakítását. Ugyancsak érdekes, hogy 800 km vasútvonal mellett készülne el mobiltelefon (GSM-R) hálózat, teljes lefedettséggel, így aztán nem csak a metróalagutakban, hanem a vonaton sem maradunk egy percre sem térrő nélkül. Ugyenezen konstrukció alatt indulhat meg 2010-től a Duna TEN-T víziúttá fejlesztése, ami jobbra mederkotrát és vízi műtárgyak kialakítását jelentheti: ennek természetvédelmi vonatkozásairól 2007 folyamán indul épp a vita.

3. prioritás: Térségi elérhetőség javítása

54 (!) darab 115 kN tengelyterhelés⁵ elviselésére fejlesztendő vagy építendő közútról van szó, ismét a NIF Zrt. közreműködésével. (A jelenlegi magyar közutak többsége 100 kN tengelyterhelésre méretezett, nem bírja a nagy járműveket.)

4. prioritás: Közlekedési módok összekapcsolása, gazdasági központok intermodalitásának, közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése.

Ez kivételesen nem kiemelt, hanem egyfordulós nyílt pályázati forrás, amelyben „nem csak közúti” logisztikai központok – kikötők vagy iparvágányok – és utak összekötését jelenti. A közlekedési módok összekapcsolása önmagában nagyon helyes. Ismét kérdés viszont, hogy ha látványosan a közutakra tolódik a hangsúly majd minden szállítás tekintetében, mennyire lesz a vasúti és vízi infrastruktúra versenyképes.

5. prioritás: Városi és elővárosi közösségi közlekedés fejlesztése

A KÖZOP egyik legszimpatikusabb célja a „hogy a személyforgalom az egyéni közlekedés helyett a megközelítőleg hasonló szolgáltatási színvonalat nyújtó korszerű, kényelmes, ütemes (azaz kiszámítható) menetrendet biztosító, környezetbarát közösségi módok javára tolódjon el” kötőtpályás (sínen haladó) és intermodális csomópontok fejlesztése révén.

Az egész nagy szépséghibája, hogy a közösségi közlekedés fejlesztésre szánt hét év alatt ~200 milliárd forintnyi EU forrás háromnegyede a budapesti 4-es Metró költségeire megy el, míg a valóban fontos felszíni villamos és elővárosi vasút fejlesztésekre, épp hogy 50 milliárd jut a fővárosban, Miskolcon, Debrecenben és Szegeden összesen...

---

⁵ Egy kis fizikaóra: útfenntartási szempontból nem a jármű tömege, hanem annak eloszlása számít igazán. Nem mindegy, hogy egy 60 kilós hölgy lapos talpú vagy túsarkúban lép a lábunkra.

10. KEOP – Környezet és Energia

A Környezet és Energia Operatív Program „abból a stratégiai megfontolásból indul ki, hogy:

„a környezetvédelem erősítése – az egyes környezet-, természetvédelmi és vízügyi problémák megoldása, valamint a kapcsolódó intézkedések révén – mind rövid, mind hosszú távon elősegíti az életminőség javulását,

a környezeti infrastruktúra fenntarthatósági szempontokat figyelembe vevő fejlesztése előnyös feltételeket teremt a gazdaság átalakításához és a területi kohézió megteremtéséhez, a természeti erőforrások hatékonyabb és takarékos használata elősegíti a fenntartható fejlődés irányába történő előrelépést, és javítja az ország versenyképességét,

a fentiek térben megfelelő kialakítása elősegíti a régiók, különösen a hátrányos helyzetű térségek kulturális és természeti örökségének védelmét, fejlesztését, valamint lehetőséget ad fokozottabb részvételükre a gazdasági fejlődésben.”

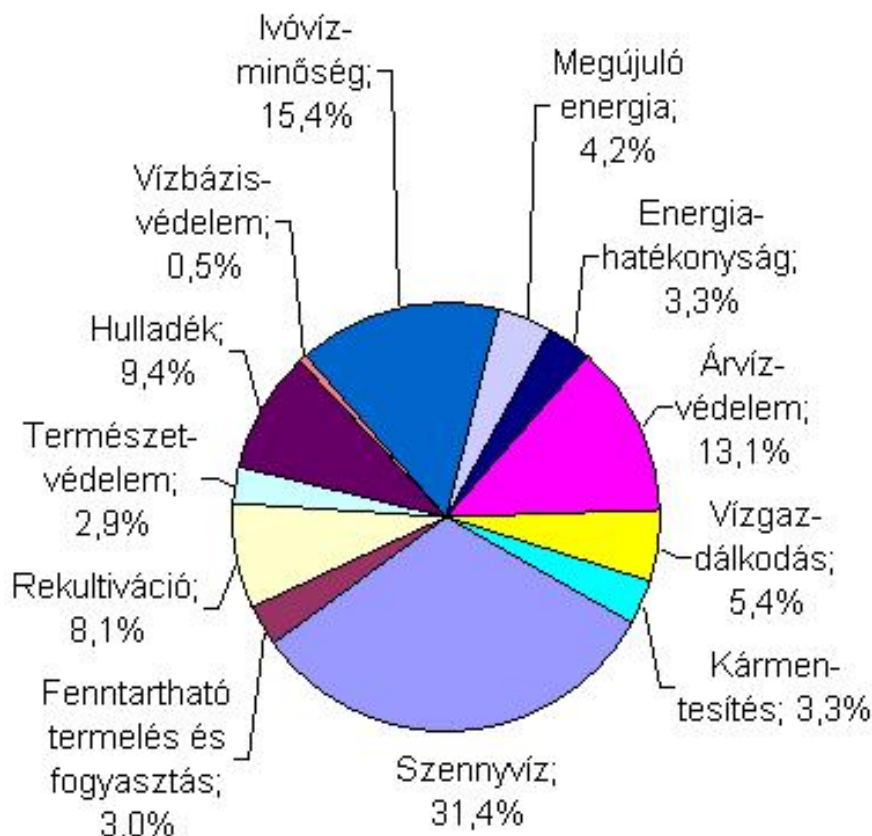
Az elvekkel ezúttal sincs semmi hiba, csak az arányokkal. A KEOP a mag 1,14 milliárdos forrásával a teljes unós forrás mintegy 17 %-át teszi ki, míg a közlekedés, gazdaságfejlesztési és egyéb infrastrukturális beruházások több mint a felét.

Ráadásul a KEOP-ben is jóval több a „betonozás”, mit a „zöldítés” – azaz a szó szerint csővégi. Megoldások dominálnak: a teljes operatív program kétharmada vízgazdálkodási feladatokra – jobbra szennyvíztisztítókra és gátaakra megy el.

A megelőzésre – Energiahatékonyságra vagy fenntartható termelésre - szánt források aránya 3-3 százalék, a környezettudatosságra nevelés pedig nem szerepel önálló horizontális akciótervként, hanem elbújik a különféle tételsorok között.

Civileknek leginkább a 6., illetve a 3. és 5. konstrukciókban van keresni valójuk.

KEOP forrásmegosztás (1,14 MD Ft)

Prioritások, konstrukciók és civil lehetőségek

1. prioritás: Egészséges, tiszta települések

Sok-sok földmunka, beton és cső, azaz szó szerint „csővégi” környezetvédelem található e prioritás alatt. Szennyvíztisztító telepekre, csatornázásra, kisebb mértékben komplex alternatív - pl. gyökérszívás vagy élőgépes – szennyvíztisztításra, ivóvíz-művekre és vízellátó vezetékek kiépítésre, valamint az önkormányzatok felelősségi körébe tartozó szilárd és állati hulladék kezelésére alkalmas rendszerek fejlesztésére lehet két fordulóban pályázni. Arányaiban ez legnagyobb KEOP keret, 188-56-73 milliárd szennyvíz - ivóvíz és hulladékos beruházásokra. 20-25 támogatott önkormányzat lesz (ivóvíz esetén csak 5), általában 80-85 %-os támogatási intenzitással. civil szervezetek ismét csak annyira vehetnek részt a projektekben, mint „polgári önszerveződések”.

Szennyvíz-elvezetés és tisztítás	20-25 települési önkormányzat vagy jogi személyiségű, eljárásra jogosult társulás valósít meg 188,63 milliárd forintos keretösszegeből minimum 400 millió forintos beruházásokat, legfeljebb 85 %-os támogatási intenzitás mellett.
Ivóvízminőség javítása	5 települési önkormányzat vagy jogi személyiségű, eljárásra jogosult társulás valósít meg 56,30 milliárd forintos keretösszegeből minimum 20 millió forintos beruházásokat, legfeljebb 85 %-os támogatási intenzitás mellett.
Települési szilárd hulladék-gazdálkodási rendszerek	20-25 települési önkormányzat vagy jogi személyiségű, eljárásra jogosult társulás valósít meg 73,46 milliárd forintos keretösszegeből minimum 100 millió forintos beruházásokat, legfeljebb 90 %-os támogatási intenzitás mellett.
Önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati hulladék kezelése	25-30 települési önkormányzat vagy jogi személyiségű, eljárásra jogosult társulás valósít meg 900 millió forintos keretösszegeből minimum 10 millió forintos beruházásokat, legfeljebb 70 %-os támogatási intenzitás mellett.

2. prioritás: Vizeink jó kezelése ~ 382 Md Ft

A nagy (víz)ágyú: árvízvédelem és egy sor kiemelt vízügyi beruházás, vagy pedig meghívásos pályázat a hivatalos „Vízügy” különféle szervezetei számára. Ami biztató lehetne, hogy a folyókat nem gátak között tartó, hanem azokkal együtt élő tájgazdálkodás is megjelent célként: igaz, további intézkedésig 0 forint forrásallokációval. Marad tehát az árvízvédelmi fővédvonal toldozása, a gátak megerősítése és magasítása, kisebb mértékben a vízminőséget monitorozó és javító programok.

Ugyanezen prioritás alá tartoznak az évtizedekig használt, minden különösebb műszaki védelmet nélkülöző mintegy 2200 (!) hulladéklerakó rekultivációs feladatai, amely szinten egy 60 milliárdos nagyságrend és EU források nélkül elképzelhetetlen feladat. Igazából EU forrásokkal együtt is. Lényeg a lényeg: civileknek egyelőre semmi..

2.1.1. Állami tulajdonú árvízvédelmi fejlesztések - 8-10 kiemelt nagyprojekt 62,24 milliárd forint értékben a VKKI és KÖVIZIG-ek közreműködésével.

2.1.2. Önkormányzati árvízvédelmi fejlesztések 100-1000 millió forintos nagyságrendben 1-2 árvízvédelmi kötelezettséggel is felruházott önkormányzat, Igaz, a keretösszeg csak 400 millió forint, a pályázat viszont két forduló.

2.1.3. Tájgazdálkodást megalapozó vízi infrastruktúra kiépítése (VTT)

Két forduló pályázat keretében, települési önkormányzatok; Nemzeti Park Igazgatóságok; vízgazdálkodási társulatok; mezőgazdasági termelők, vállalkozások, illetve ezek társulása számára. A baj az, hogy jelenleg sem keretösszeg, sem semmi más nincs meghatározva, a sor amúgy üres.

2.2.1. Komplex vízvédelmi beruházások, - 4-5 kiemelt nagyprojekt 16,67 milliárd forint értékben a VKKI és KÖVIZIG-ek közreműködésével.

2.2.2. A Víz Keretirányelv végrehajtásához kapcsolódó monitoring rendszerek fejlesztése

Egyfordulós meghívásos pályázat, 4 darab 50-600 milliós projekt valósulhat meg a 1,5 milliárdos

keretösszegekből a VKKI és MÁFI jóvoltából.

2.2.3. Vízbázis-védelem (3 komponens) komponensenként eltérő: egyfordulós és egyfordulós meghívásos pályázat, 2,43 milliárdos keretösszeeggel, 50 – 500 milliós nagyságrendben, 11-33 projekt számára.

2.3.1. A települési szilárd hulladéklerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése - kétfordulós pályázat 59,27 milliárd forint keretösszeeggel, települési önkormányzatok, települési önkormányzati társulások számára. A kiválasztás költség-haszon elemzés alapján történik.

2.4.1. Szennyezett területek kármentesítési feladatainak elvégzése

Meghívásos kétfordulós pályázat, 13 projekt a 8,31 milliárdos keretösszegekből, projektenként legalább 25 milliós nagyságrendben. .

2.5.1. Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek (A), árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázatkezelési terv készítés (B) a VKKI és KÖVIZIG-ek által, egyfordulós meghívásos pályázat keretében.

3. prioritás: Természeti értékeink jó kezelése

1. Élő- és élettelen természeti értékek megőrzése, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése

Meghívásos kétfordulós pályázat nemzeti park igazgatóságok, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok számára (csak élőhely-rekonstrukcióra), 5,8-os keretösszeeggel, 50-1600 millió forintos projektekre a Natura 2000 alá tartozó védett területeken.. Várhatóan 14 projekt lesz. „Elektromos szabadvezetékek átalakítása, kiváltása vagy földkábelre cserélése” és „meglévő nyomvonalas létesítmények által okozott élőhely-fragmentáció csökkentése különféle átjárást biztosító létesítmények révén” – azaz ismét csak hidak, csövek, alagutak, kerítések, „madárvédő fal, békaterelő fal,” földmunka és beton.

2. Élőhelyvédelem, -helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése

Nyílt kétfordulós pályázat 1,7 milliárd forintos kerettel, 20 projekt számára. Települési önkormányzatok és társulásaik; állami erdőgazdasági ZRt.-k; közalapítványok jelentkezhettek, de vonalas létesítmények átalakítására civil szervezetek is, a GySEV Zrt., MÁV Zrt. és az állami közútkezelők mellett...

3. Gyűjteményes növénykertek, védett történelmi kertek megőrzése és helyreállítása

Kétfordulós pályázat nemzeti park igazgatóságok; egyéb központi költségvetési szervek; egyházak; települési önkormányzatok és társulásaik; állami erdőgazdasági ZRt.-k számára. 800 milliós keretösszeg, 6 darab 50-200 millió forint közötti projekt szerepel a tervekben.

4. Élőhely-megőrző mező-és erdőgazdálkodás infrastrukturális fejlesztése

Egyfordulós pályázat nemzeti park igazgatóságok; egyéb központi költségvetési szervek; települési önkormányzatok és társulásaik; állami erdőgazdasági ZRt.-k számára. 1,9 milliárd forintos keretösszeg, 15 darab 50-200 millió forint közötti projekt szerepel a tervekben.

5. Az erdei iskola hálózat infrastrukturális fejlesztése

Egyfordulós pályázat 1 milliárd forintos keretösszeeggel. Nemzeti park igazgatóságok; költségvetési szervek, regisztrált önkormányzati tulajdonú iskolák, állami erdőgazdasági ZRt.-k és természetvédő társadalmi szervezetek is pályázhatnak! 20 „minősített” erdei iskolának, 20-80 milliós nagyságrendben. de csak jobbra csak „hardware” –re: épületrekonstrukció, bemutatóeszközök, laborfelszerelések, akadálymentesítés – és kisebb mértékben az „Erdei iskola szolgáltatáshoz kapcsolódó, ESZA típusú tevékenységek, (pl. minősítés az előkészítés részeként, tananyagok fejlesztése és az erdei iskolában oktatók képzése)”

4. prioritás: A megújuló energiaforrás-felhasználás növelése (összesen ~ 68, 5 Md Ft)

Összesen 68, 5 milliárd forint a hét év alatt „sebtapaszkokra”: alternatív energiatermelő beruházásokra, 15-50 %-os támogatási intenzitással – akár társadalmi szervezetek számára is.

A motorokban és kazánokban égethető biomassza, biogáz, bioetanol viszi prímét: a forrás harmada nagy- és közepes bioetanol gyártóművek létesítésére címkézett, de biomasszát – magyarán fát vagy növényeket – bio-brikettet gyártó gépekre és az ezt használó közösségi távfűtő rendszerek kialakítására is lehet pályázni.

Szerencsére megjelenik kérdésen felül valóban megújuló geotermikus, nap és szélenergia hasznosítását célzó támogatások is – de még hogy! Idézem: „A konstrukció figyelemmel van Magyarország kiemelkedő-

en kedvező mezőgazdasági adottságára, ezért a környezeti szempontokat is szem előtt tartó, elsősorban energianövényekre és mezőgazdasági melléktermékekre alapozó, mezőgazdasági fejlesztéshez kapcsolódó megújuló energia-termelésre fókuszál. A konstrukció tekintetbe veszi a villamosrendszer-szabályozási problémákat, ezért – legalábbis azok megoldásáig – a szélenergia-hasznosítás kapcsán nem számol az együttműködő villamos hálózatra termelő szélerőgépek támogatott megvalósításával.”

A klasszikus párbeszéd szerint: „Támogatják?! Igen! Tényleg?! Nem!”

1. Hő- és/vagy villamosenergia-előállítás támogatása

Egyfordulós nyílt pályázat, 13,26 milliárd forint keretösszeg. KKV-k, központi költségvetési szervek és intézményei, helyi önkormányzatok, helyi kisebbségi önkormányzatok, a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásai, valamint a felügyeletük alá tartozó költségvetési szervek és azok intézményei, többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, egyházi jogi személyek és azok intézményei és társadalmi szervezetek és közhasznú szervezetek egyaránt pályázhatnak.

10-500 millió forintos projektek, 10-50%-os támogatási intenzitással, mintegy 230 darab „sikerprojekt” várható. A támogatott tevékenységek köre: Biomassza-felhasználás, Biológiai hulladék alapú biogáz termelés és felhasználás, Bio-üzemanyagok (bioetanol) előállítása, Geotermikus energia hasznosítása, Hőszivattyús rendszerek telepítése, Napenergia hasznosítása, Vízenergia-hasznosítása, Szélenergia-hasznosítás, Megújuló energiaforrásokat hasznosító közösségi távfűtő rendszerek kialakítása, korszerűsítése és Megújuló bázisú szilárd tüzelőanyag előkészítése (pl. pellet, brikett, előállítás)

2. Nagy és közepes kapacitású bioetanol üzemek létesítésének támogatása

Egyfordulós nyílt pályázat, 5 milliárd forint keretösszeg. Kis- és középvállalkozások, és a nagy kapacitású és/vagy közepes kapacitású bioetanol üzemek megvalósítására és működtetésére létrehozott új vállalkozások pályázhatnak.

A nagyüzemek 1,5 milliárdos, a közepes üzemek 1,2 milliárdos támogatást kaphatnak – a nagy projektek esetén ez a teljes költség 5-10 %-a, közepes esetén 30 % lehet. A keretösszeget látva tehát 4 ilyen bioetanol üzem kaphat majd támogatást.

5. prioritás: Hatékony energiafelhasználás - összesen ~ 41,4 Mrd Ft

„A prioritás célja az **épületek** (különös tekintettel a központi és helyi költségvetési szervek épületeire és az egyéb középületekre, de egyben a vállalkozások üzemi és irodaépületeikre is), valamint a **távhő szolgáltatók és –termelők** energia-takarékosság, -hatékonyság fokozására irányuló beruházásainak elősegítése, -részben pénzügyi konstrukciókkal történő - támogatása. A prioritás elsősorban kis-közepes méretű projekteket támogat, az adott projekt megtérülési paramétereitől függően kb. 10-50% közötti arányban.”

Magyarán a ~ 8,7 milliárd forint, a lehetséges ~ 150 nyertes pályázat jó része intézmények és fűtés- és világítás-korszerűsítése, egy kisebb hányada megújuló energiaforrások hasznosítását lehetővé tevő komplex energiafelhasználás csökkentő beruházásokra használandó.

A kedvezményezettek körében társadalmi szervezetek is megtalálhatók, de a fenti idézetből látható, hogy inkább öreg „állami” épületekre szánják a forrásokat. 10-500 millió forint nagyságrendű épületgépészeti jellegű korszerűsítésekre, legfeljebb 50 %-os támogatásokkal. Következésképp felújításra szoruló, régi egyházi vagy alapítványi iskolák, diákszállások, nyugdíjas-otthonok és hasonlóak jöhetnek leginkább szóba.

Érdekes konstrukció a harmadik feles finanszírozás (third party financing): ez esetben a vállalkozás, intézmény vagy egyéb szervezet (továbbiakban Megrendelő) beruházását a támogatás kedvezményezettjeként egy független vállalkozás tervezi, finanszírozza és hajtja végre. A beruházás költségét a beruházás eredményeként keletkező költségmegtakarítás terhére finanszírozza Megrendelő a független vállalkozásnak.

6. prioritás: Fenntartható életmód és fogyasztás

Itt van egy civil morzsa az Új Magyarország Fejlesztési Terv címűjéből.

A lényeg: Az 1. konstrukció esetében fél milliárdból legfeljebb 50, 10-50 millió forint közti kampányprojekt kaphat finanszírozást legfeljebb 95 %-ig (abban az esetben, ha nem generál saját bevételt). A 2., mintaprojektet létrehozó konstrukció esetében 1.1 milliárdból legfeljebb 100, 50-200 millió forint közti

mintaprojekt kaphat finanszírozást, szintén legfeljebb 95 %-ban. Önkormányzati, gazdasági és civil társaságok egyaránt jogosultak, ezért érdemes már most partnereket keresni, illetve elolvasni a KEOP 6. akcióterv végét is, mert itt már oldalakon keresztül olvashatók a leendő pályázati feltételek és kritériumok.

1. Fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)

Egyfordulós, nyílt pályázat helyi önkormányzatok és helyi önkormányzati társulások, költségvetési szervek és önkormányzati intézmények, egyházak és közhasznú szervezetek, vagy ezek konzorciumai számára. Kis- és középvállalkozások (gazdasági társaságok, szövetkezetek, egyéni vállalkozók) is pályázhatnak valamely non-profit szervezet által vezetett konzorcium tagjaként.

A keretösszeg 502 millió forint, 9,5–47,5 millió forint nagyságrendű pályázatokat várnak, összesen mintegy 50 támogatott projekt lehet. 5 % önrész szükséges, bevételt generáló projektek esetén a számított finanszírozási hiány alapján legfeljebb 50 %.

Csak olyan tevékenységek támogathatók, amelyek a pályázó hosszú távú (legalább 3 éves) kommunikációs stratégiájára épülnek, meghatározott célcsoport(ok)nak szólnak és mérhető eredményeket biztosítanak. Támogathatók:

- A fenntarthatóságba illeszkedő értékek, értékrendek elterjesztését célzó szemléletformáló kampányok (pl. együttműködés, közösségvállalás, kreativitás, megelégedés, lokalitás, sokféleség, szépség, filantrópia, társadalmi részvétel, stb.)
- Információs, ill. tanácsadó fórumok (irodák, hálózatok, portálok stb.) létrehozása, fejlesztése;
- Szemléletformáló rendezvények (képzés, műhely, konferencia, klub stb.) szervezése és lebonyolítása;
- Környezetbarát, zöld (köz)beszerzés terjedését segítő tevékenységek;
- Oktatási és ismeretterjesztő anyagok készítése és terjesztése;
- Szemléletformáló publikációk, műsorok, reklámok készítése (adaptálása) és megjelenítése;
- Adatbázis készítés/kezelés, információszolgáltatás (pl. öko-hatékonyság, legjobb háztartási/munkahelyi gyakorlat, ökoturizmus stb.);
- Kutatás, stratégia-készítés a fenti tevékenységek előkészítéseként, csak azokkal egy projektben való megvalósítás esetén;
- Egyéb, nagyobb nyilvánosság ill. meghatározott célközönség elérésére alkalmas, innovatív szemléletformáló kezdeményezések megvalósítása;
- Fentiek kombinációja.

2. Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek, beruházások

Egyfordulós, nyílt pályázat helyi önkormányzatok és helyi önkormányzati társulások, költségvetési szervek és önkormányzati intézmények, egyházak és közhasznú szervezetek, vagy ezek konzorciumai számára. Kis- és középvállalkozások (gazdasági társaságok, szövetkezetek, egyéni vállalkozók) is pályázhatnak valamely non-profit szervezet által vezetett konzorcium tagjaként.

Az 1. konstrukció nagyobb léptékekben: legfeljebb 100 darab 47,5 – 200 millió forintos nagyságrendű projekt kaphat támogatást az 1,116 milliárdos keretösszegeből. Támogathatók:

- Középületek és más nagy látogatottságú építmények környezetbarát átalakítását célzó beruházások, fejlesztések; Környezetbarát közlekedési-szállítási alternatívákat népszerűsítő mintarendszerek kialakítása;
- Tartós fogyasztási javak közösségi használatát célzó mintarendszerek létrehozása;
- Non-profit és környezeti fenntarthatósági szemponttal is bíró termelési és fogyasztási mintaprojektek (pl. közhasznú vagy terápiás foglalkoztatásban termelő, szolgáltató egységek környezeti megtakarítást eredményező átalakítása, fejlesztése);
- Biotermékek, ill. környezetbarát termékek és szolgáltatások népszerűsítését célzó, elérhetőségét javító mintaprojektek (pl. biopiacok), beleértve a működtetéshez kapcsolódó hulladék-megelőzést és

hulladékkezelést is;

- Belterületen megvalósuló, környezetbarát kertművelést, házi komposztálást is tartalmazó és népszerűsítő zöldfelületi mintaprojektek, amennyiben arányuk nem haladja meg az elszámolható költségek 50%-át;
- A hulladék képződésének megelőzését, a képződő hulladék veszélyességének mérséklését és az anyagában történő hasznosítást segítő kezdeményezések (minden projektnél kötelező tevékenység);
- A fenti tevékenységek valamelyike mellett többutas (visszaváltható), ill. anyagában hasznosítható csomagolás népszerűsítését célzó begyűjtő és hasznosító rendszerek létrehozása;
- A mintaprojekt eredményeinek bemutatása, hozzáférhetővé tétele, terjesztése (Minden projektnél kötelező tevékenység).
- Fenntarthatósággal kapcsolatos termékminősítő szervezetek fejlesztése, fenntarthatósággal kapcsolatos termékminősítési rendszerek megbízhatóságának növelése,

3. Környezet-védelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (e-környezet-védelem)

Kétfordulós pályázat központi költségvetési szervek, helyi önkormányzatok és helyi önkormányzati társulások, illetve költségvetési szervek és önkormányzati intézmények számára, 5,2 milliárd forint keretösszeggel. 19 darab 50-1500 milliós pályázatot várnak.

7. prioritás: Projekt előkészítés – 53 Md Ft

Ez önmagában nem is igazi prioritás, de tény, hogy a jó projektek előkészítése nem olcsó. 2013-is összes ~ 53 milliárd forint áll majd rendelkezésre a KEOP keretében projektek fejlesztésére és előkészítésre, koordinációra és menedzsmentre. Akár társadalmi szervezeteknek is.

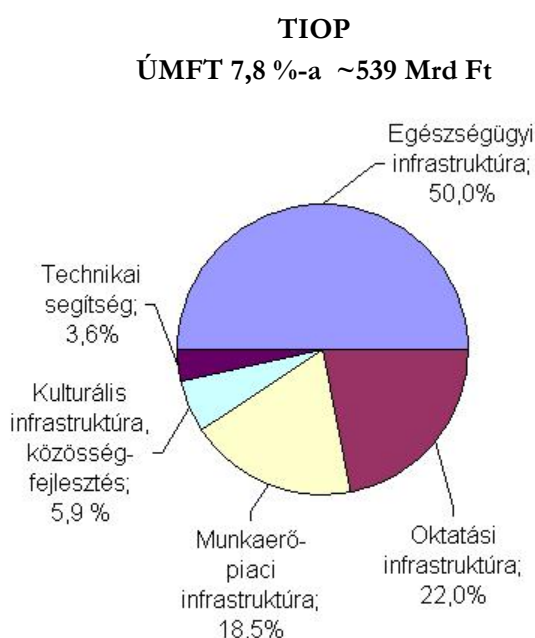
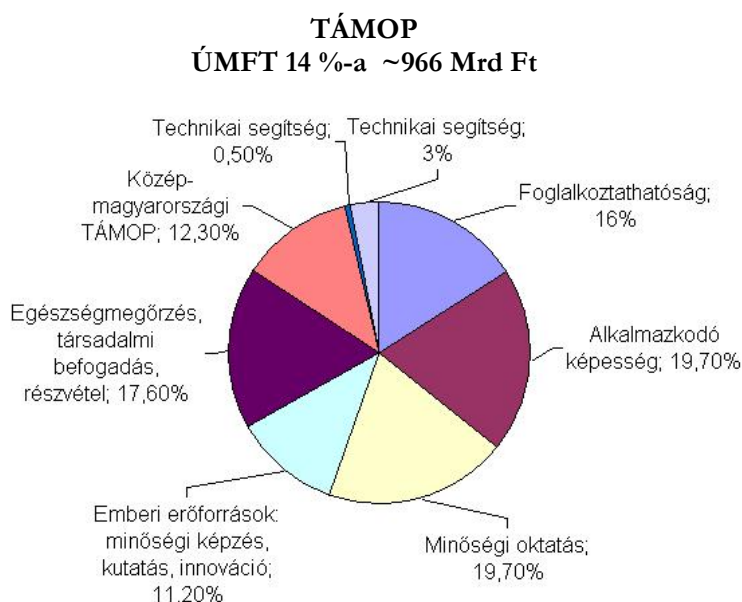

11. TÁMOP – TIOP : Társadalmi Megújulás Operatív Program és Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv alcíme „Foglalkoztatás és Növekedés”. A TÁMOP És TIOP az első 2004-2006-os Nemzeti Fejlesztési Terv Humán Erőforrás Operatív Programjának „szébb nevű” folytatásai. Céljait tekintve azért még mindig inkább van szó gazdasági szempontból értelmezett „humán erőforrásokról”, mint emberekről.

A Társadalmi célú operatív programok célja elsősorban munkáltatás és munkavállalás segítése, közvetlen beavatkozásokkal a munkaerő-piacon, áttételesen, az oktatás és egészségügy fejlesztésével, de a majd minden „civil” társadalmi aktivitást és részvételt segítő támogatás is ezen Operatív Programok költségvetésében található.

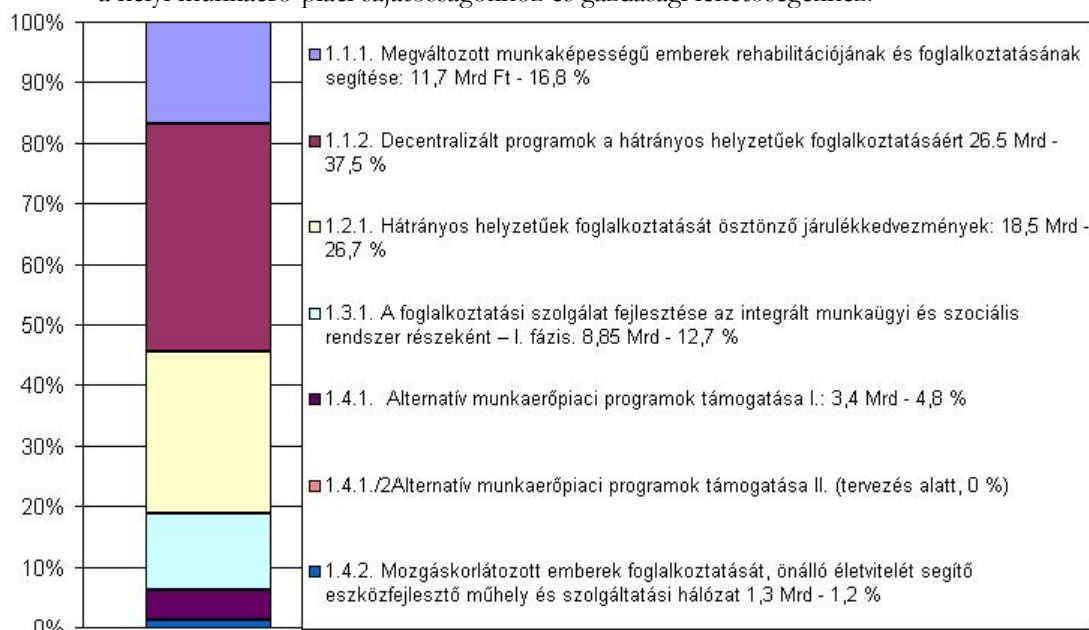
Mi a különbség a kettő között? A TÁMOP az Európai Szociális Alap (ESZA) forrásaira támaszkodik és humán jellegű fejlesztéseket valósít meg, míg „testvére”, a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) finanszírozza a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztéseket.

TÁMOP 1. prioritás: A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés segítése és ösztönzése – Akcióterv 2007-08

„Ez a prioritás azokat a szolgáltatásokat és intézkedéseket támogatja, amelyek célja a munkanélküli és inaktív emberek foglalkoztathatóságának javítása olyan programokon keresztül, amelyek igazodnak:

- az egyes munkavállalói csoportok sajátos helyzetéhez, speciális szükségleteihez, az egyéni képességekhez, készségekhez és
- a helyi munkaerő-piaci sajátosságokhoz és gazdasági lehetőségekhez.”

1.1.1. Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése: 11,7 Mrd Ft - 16,8 %

Kiemelt országos projekt 7 regionális részprogrammal Regionális Munkaügyi Központokon keresztül a részleges munkaképesség-csökkenést elszenvedett személyek érdekében.

1.1.2. Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért 26.5 Mrd - 37,5 % -

Szintén kiemelt országos projekt, 7 regionális részprogrammal Regionális Munkaügyi Központokon keresztül álláskeresőik számára, személyre szabott, szélesebb körű és integrált szolgáltatások kiépítése.

1.2.1. Hátrányos helyzetűek foglalkoztatását ösztönző járulékkedvezmények: 18,5 Mrd - 26,7 %

„A Konvergencia programban és a Nemzeti Lisszaboni akciótervben foglaltakkal összhangban - szükség van olyan támogatásokra, amelyek segítik a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatását, megelőzik a munkaerőpiacról való tartós kiszorulásukat.” Más szóval e konstrukció esetében uniós forrásokat használják fel a járulékkedvezmények kiváltására, azaz Szociális és Munkaügyi Minisztérium, mint az Munkaerő-piaci Alap (MPA) kezelője köt szerződést az Irányító hatósággal és így az uniós forrás a MPA költségvetésében jelenik meg. Fejlesztésről tehát annyira nincs szó, inkább költségvetési hiányok betömődéséről.

1.3.1. A foglalkoztatási szolgálat fejlesztése az integrált munkaügyi és szociális rendszer részeként – I. fázis. 8,85 Mrd - 12,7 %

Mint az előző három konstrukció esetében, itt is lényegében a központi intézményrendszer – az Állami Foglalkoztatási szolgálat fenntartásáról és fejlesztéséről van szó.

1.4.1. Alternatív munkaerő-piaci programok támogatása I.: 3,4 Mrd - 4,8 %

Nagyságrendileg 100 darab, egyenként 35-50 milliós, 100 %-os támogatású projektet valósíthat-

nak meg olyan foglalkoztatási célú non-profit szervezetek, amelyek korábban már főpályázóként valósították meg OFA vagy HEFOP⁶ projekteket. A cél az akciótervben foglaltak szerint e konstrukció célja az, hogy az állami feladatokat és szolgáltatásokat átvállaló civil szervezetek „kiszervezés” formában, azaz érdemi pályázat benyújtása és elbírálása nélkül, pusztán jogszabályi papírok alapján, kvázi normatív alapon kapjanak rendszeresen forrásokat. Már amíg vannak források. Ez esetben ugyanis az „első 100” beérkezett pályázat kaphat automatikusan támogatást, tartalomtól és minőségtől függetlenül. Nem vádoljuk persze ezen civil szervezeteket, hogy rossz munkát végeznének vagy netán „nyúlják” a pénzt, épp csak a közvetlen normatív támogatás egyetlen esetben működhet jól: ha van elegendő forrás mindenkinek. Jelen esetben nincs, úgyhogy lehet készülődni a versenyfutásra...

1.4.1. Alternatív munkaerő-piaci programok támogatása II. (tervezés alatt, 0 %)

/2

Az indoklás szerint: „b) komponens: a civil szervezetek kezdeményezései esetében folyamatos szakmai háttértámogatást kell biztosítani a végrehajtás során. A szakmai háttértámogatás magában foglalja a projektben dolgozó munkatársak, szakemberek képzését, a projektgazdák közötti szakmai tapasztalatszere és hálózatszerű együttműködés szervezését, koordinációját.” Azaz a teljes forrás alig öt százaléka jut nem-állami szereplőknek, de ebből az állam még vissza tervez tartani központi, kiemelt célokra, mondván, hogy a civileket képezni kell.

1.4.2. Mozgáskorlátozott emberek foglalkoztatását, önálló életvitelét segítő eszközfejlesztő műhely és szolgáltatási hálózat 1,3 Mrd - 1,2 %

A Mozgássérültek Állami Intézete (MÁI) rehabilitációs szolgáltatásokkal támogatott segéd-, és sporteszköz műhelyének, képzési és kommunikációs programjainak kiemelt támogatása. Önmagában nemes cél, csak az a baj, hogy ismét egy forráshiányos állami feladat költségvetési lyukait tömjük be uniós fejlesztési (!) forrásokkal.

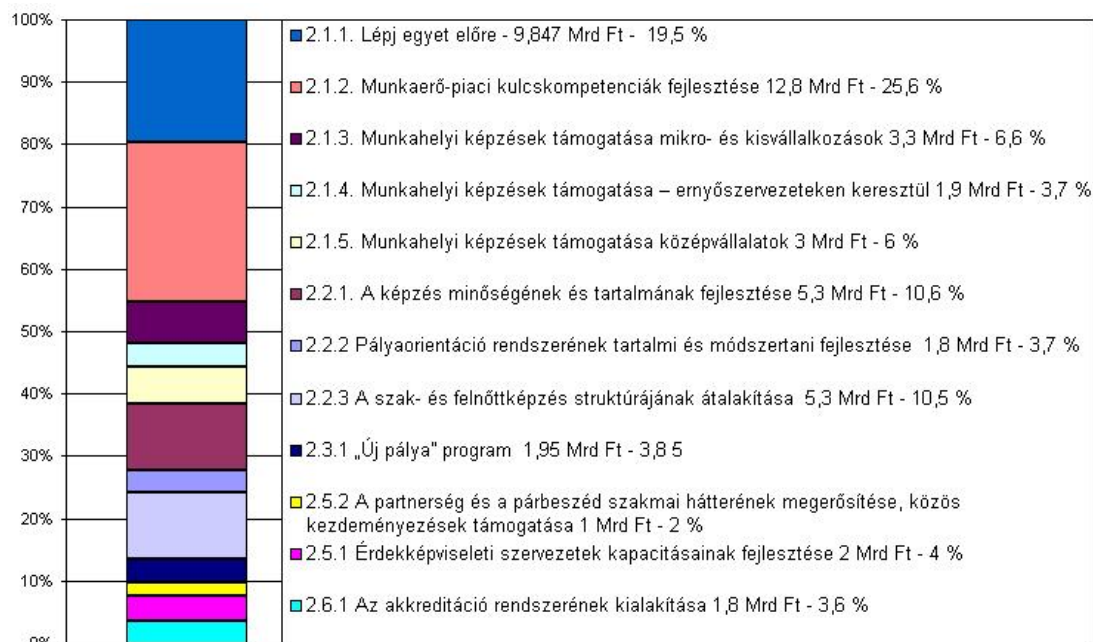
---

⁶ Országos Foglalkoztatási Alap, illetve az előző Nemzeti Fejlesztési terve alatti Humán-erőforrás Operatív Program 2.3.1 és 1.3 konstrukciói.

TÁMOP 2. prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása

„A gazdaság és a munkaerőpiac változása folyamatos alkalmazkodást kíván meg a munkavállalóktól és a vállalkozásoktól egyaránt. A változásokhoz való alkalmazkodás elősegítésének és a szerkezetváltási folyamatok kezelésének legfontosabb eszköze a képzés. Az alkalmazkodóképességet tágran értelmezve emellett azokat a programokat is támogatni fogjuk, amelyek a különböző szervezeteknek (köztük a civil szervezeteknek) és intézményrendszereknek a változásokhoz való igazodását, a gazdasági-társadalmi kihívásoknak megfelelését szolgálják”

A kulcsszó: képzés! Oktatási, át-, tovább- és szakképzési programok összesen 12 konstrukcióban, amelyből 6 kiemelt, 3 nyílt pályázat, egy kétfordulós pályázat, egy közvetett támogatás és egy automatikus támogatás. Jobbára a Szociális és Munkaügyi Minisztérium kapcsolódó és háttérintézményeinek félretett támogatások. Nem egy esetben olyan módszertanok és képzési anyagok jól megfizetett kidolgozásáról van szó, amelyről joggal lehet olyan érzésünk, hogy évek óta rendelkezésre állnak...

2.1.1. Lépj egyet előre - 9,847 Mrd Ft - 19,5 %

A Szociális és Foglalkoztatási Hivatal (SZFH), 9,8 milliárdért megvalósítandó országos kampány, amely alacsony végzettségű felnőttek „ingyenes” képzését szolgálja:

2.1.2. Munkaerő-piaci kulcskompetenciák fejlesztése 12,8 Mrd Ft - 25,6 %

Az intézkedés közvetett támogatási konstrukció, azaz a leendő tanulók „pályázhatnak”, de az elnyert támogatást a képzést nyújtó intézmények kapják majd meg. (Persze valójában eleve ezen intézmények írják majd meg a pályázatok túlnyomó részét is.)

2.1.3. Munkahelyi képzések támogatása mikro- és kisvállalkozások 3,3 Mrd Ft - 6,6 %

Mikro és kis vállalkozások alkalmazottainak képzését támogatja. Uniós ismeretekről nyelvtanuláson át a vállalkozás működtetéséhez szükséges könyvelői ismeretekig mindenféle be lehet iskoláztatni a munkavállalókat. A 2.1.3. és 2.1.5. intézkedés annyiban érdekes, hogy automatikus és egyszerűsített támogatási rendszer várható: ki kell tölteni egy egyszerű normatív kérdőívet, és ha az első 500 kis vagy 110 középvállalkozás közé kerül az adott pályázat, automatikusan megkapja a képzési támogatást - aki viszont lemarad, kimarad. A jelek szerint a pályázó vállalkozások eleve résen voltak, mivel az első fordulóra rögtön háromszor annyi formailag jogosult pályázat érkezett a határidőre, mint a keretösszeg volt...

2.1.4. Munkahelyi képzések támogatása – ernyőszervezeteken keresztül 1,9 Mrd Ft - 3,7 %

Nyílt pályázat, amelyben vállalkozásfejlesztési vagy oktatási tevékenységet folytató országos vagy regionális hatókörű szervezetek vehetnek részt. Ők végzik el a képzési igények feltárását és a tananyagfejlesztést, míg a leendő „tanulók és haszonélvezők” részvétele kevésbé szigorú feltéte-

lekhez kötött, mint egy pályázati részvétel. A szűk keresztmetszet az, hogy összesen 10 darab 100-300 millió forint közti projektet kívánnak finanszírozni, így a lehetséges pályázó esernyő-szervezetek köre eléggé szűk és meghatározott.

2.1.5. Munkahelyi képzések támogatása középvállalatok 3 Mrd Ft - 6 %

Ugyanaz, mint a 2.1.3. konstrukció, csak >50 fős középvállalkozások számára.

2.2.1. A képzés minőségének és tartalmának fejlesztése 5,3 Mrd Ft - 10,6 %

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) számára címkézett 5,3 milliárdos kiemelt támogatás. Ennyi pénzből nyilván rengeteg szuper és az elmúlt 17 év alatt még sose halott képzési és kutatási anyag áll majd újonnan össze...

2.2.2. Pályaorientáció rendszerének tartalmi és módszertani fejlesztése

1,8 Mrd Ft – 3,7 % Ismét csak a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal által. 1,8 milliárdért

2.2.3. A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása 5,3 Mrd Ft - 10,5 %

Az intézkedés jogosultjai a térségi integrált szakképző központok különféle formái. Lényegében arról van szó, hogy „az iskolák egy része - a normatív finanszírozással kapcsolatos érdekeltségük miatt - megkezdi a hátrányos helyzetű fiatalok képzését, de a hatékony felkészítésükhöz szükséges differenciált módszertant nem alakítja ki, s nincs hatékony programja a lemorzsolódásuk megelőzésére.” Magyarán az általános iskolák igyekeznek kihasználni és bérbe adni az esténként üresen álló termeket felnőtt- és szakképzésre – amihez viszont a helyi tanárok nem értenek és nem is dolgoznak. Ez az intézkedés ezzel a lehetetlen helyzetek próbál valamit kezdeni.

2.3.1. „Új pálya” program 1,95 Mrd Ft - 3,8 5

Ugyanazt az átképzési célt szolgálja, mint a 2.1.3. és 2.1.5. intézkedések, épp csak nem alacsony végzettségű KKV munkatársak, hanem a közsférából kiszorult diplomások, például állásukat veszített pedagógusok számára...

2.5.1. Érdekképviseleti szervezetek kapacitásainak fejlesztése 2 Mrd Ft - 4 %

Lényegében a szakmai szakszervezetek belső kommunikációját segítő forrás, de egyéb országos érdekképviseletek is ringbe szállhatnak az összesen 2 milliárdos forrásért. Itt 50 darab 10-50 milliós projekt finanszírozását irányozták elő – elvben ez nyílt pályázat.

2.5.2. A partnerség és a párbeszéd szakmai hátterének megerősítése, közös kezdeményezések támogatása 1 Mrd Ft - 2 %.

Címzettje a „Társadalmi Párbeszéd Központ” – amely ismét csak az Szociális és Foglalkoztatási Hivatal önálló egysége, és a munkaadói és szakszervezeti oldal párbeszédét hivatott segíteni .

2.6.1. Az akkreditáció rendszerének kialakítása 1,8 Mrd Ft - 3,6 %

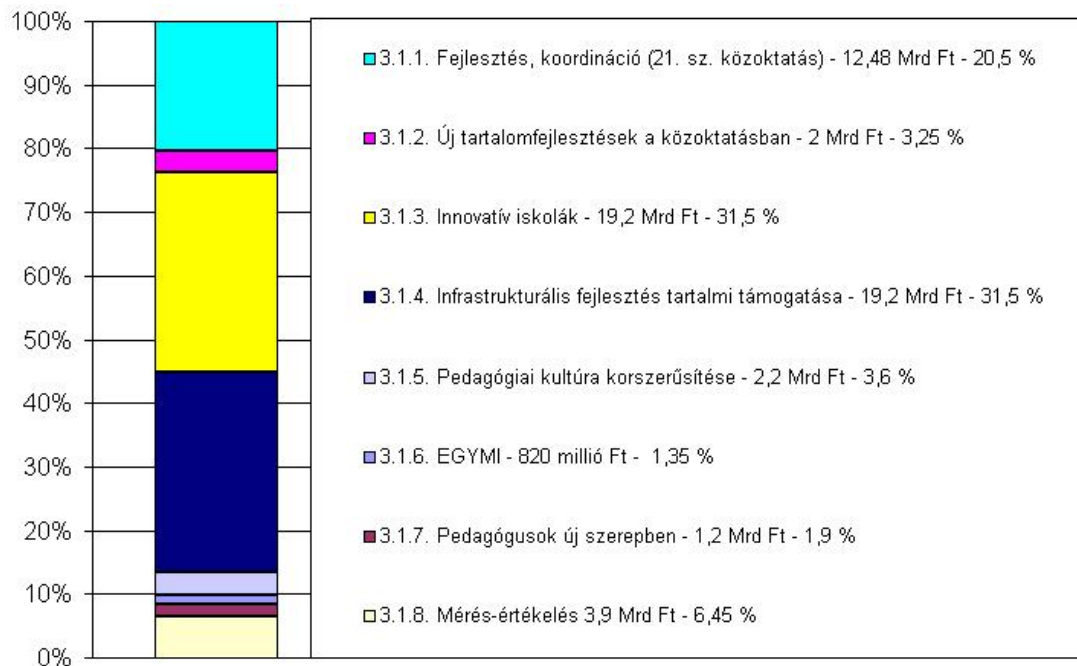
Az OFA (Országos Foglalkoztatási Alap) „alakítja ki” az akkreditáció rendszerét... 1,8 milliárdért.

TÁMOP 3. prioritás: Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek

„A prioritási tengely célja, hogy a közoktatás rendszerében – az Egész életen át tartó tanulás stratégiájával összhangban, annak célrendszerét megvalósítandó - egyszerre javuljon az oktatás eredményessége és hatékonysága, valamint mindenki számára biztosított legyen a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés. A prioritási tengely a közoktatási rendszer reformján keresztül kívánja elérni, hogy a közoktatás használható tudást, valamint a tudás és képességek folyamatos fejlesztését megalapozó alapkészségeket adjon át mindenki számára”

3.1 A kompetencia alapú oktatás elterjedésének támogatása

3.1.1. Fejlesztés, koordináció (21. sz. közoktatás) - 12,48 Mrd Ft - 20,5 %

Ez a sor a tervezett közoktatás-fejlesztési programok „titkárságának” költségvetése, az Oktatási és Kulturális Minisztérium valamely háttérintézményének félretett 12 és fél milliárd...

3.1.2. Új tartalomfejlesztések a közoktatásban - 2 Mrd Ft - 3,25 %

A 7-10 darab, egyenként 2-300 millió 100 %-os támogatású Nemzeti Alaptanterv-kompatibilis tartalomfejlesztési projekt jogosultjai között tankönyvkiadók, közoktatási intézmények fenntartói, alapítványok, közművelődési intézmények, civil szervezetek fejlesztő műhelyei vagy ezek konzorciumai vehetnek részt. Tekintve, hogy 100 %-os támogatást csak abban az esetben nyerhetnek el, ha a 85/2004. (IV.19.) Korm. Rendelet szerint nem származik bevételük a tananyagok értékesítésből, a jogi értelemben civil szervezetek előtérbe kerülhetnek.

3.1.3. Innovatív iskolák - 19,2 Mrd Ft - 31,5 %

960 darab 5-20 millió forint közötti támogatás, gyakorlatilag szemléltető és taneszközök beszerzésére. Normatív alapon „ráfutással” – azaz amely iskola időben pályázik, kaphat egy kis plusz pénzt.

3.1.4. Infrastrukturális fejlesztés tartalmi támogatása - 19,2 Mrd Ft - 31,5 %

960 darab 5-20 millió forint közötti támogatás ismét, elvben arra, hogy a 3.1.3. alatti „innovatív” dolgokat használni is tudják. Zavaros.

3.1.5. Pedagógiai kultúra korszerűsítése - 2,2 Mrd Ft - 3,6 %

A programban résztvevő 35.000 pedagógus juthat laptophoz összesen 62 közoktatási intézmény-fenntartó szervezeten vagy felsőoktatási intézmény pályázatain keresztül. A pedagógusoknak vállalniuk kell, hogy tanítási óráinak 15%-ban beépítik a Sulinet digitális tudásbázis elemeit (sdt). A konstrukció indítása a TIOP Intelligens iskola intézkedés indításának függvénye.

3.1.6. EGYMI - 820 millió Ft - 1,35 %

Egyfordulós pályázat, 20-50 milliós támogatás összesen 16 gyógypedagógia intézménynek, alapítványok és segítő szervezetek számára. Sajátos nevelési igényű, sérült vagy fogyatékos gyerekek munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges tréningek, programok, fogyatékoság típusonként szakszolgálati tevékenységek illetve speciális infrastrukturális fejlesztések (Kötelezően 30% ERFA keresztfinanszírozás terhére)

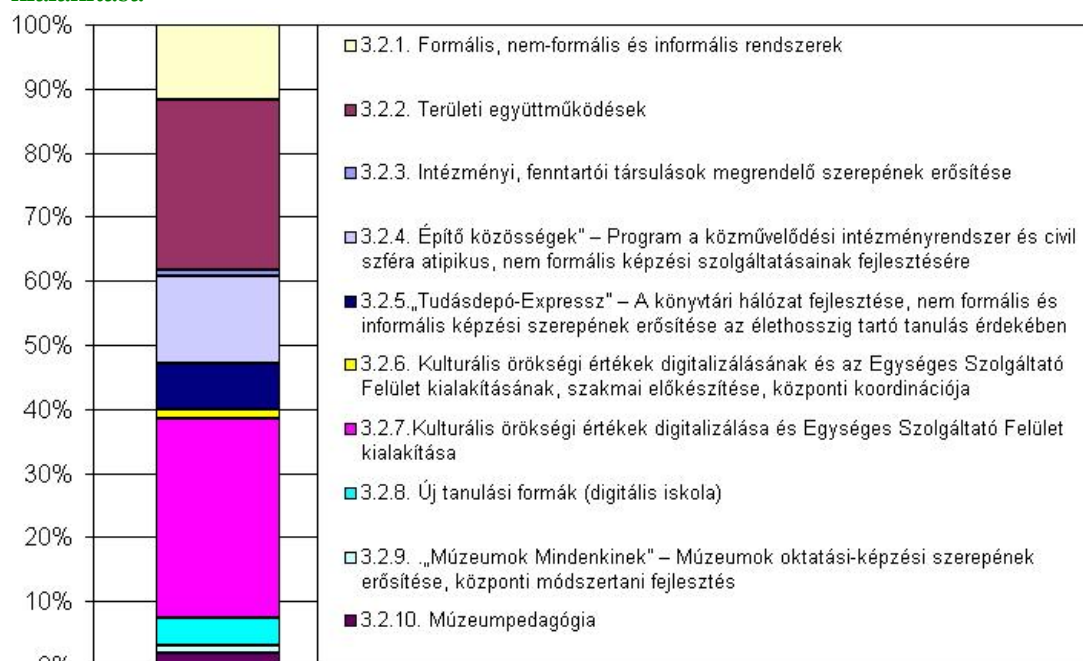
3.1.7. Pedagógusok új szerepben - 1,2 Mrd Ft - 1,9 %

Egyfordulós, automatizált pályázat összesen 12 köz- és felsőoktatási intézmény számára pályázatonként 50-100 milliós nagyságrendben akkreditált pedagógus továbbképzésekre. A témakörök között szerepel a tanügy-igazgatás, menedzsment, sport- és szabadidő-szervezés, idegen nyelvi, felnőttoktatás, pedagógusok felkészítése a tartósan beteg gyerekek oktatására és itt bújik meg az egészségfejlesztés és környezeti nevelés is.

3.1.8. Mérés-értékelés 3,9 Mrd Ft - 6,45 %

„A tanulói teljesítmény és kompetenciamérési, a minőségértékelési és a minőségbiztosítási rendszerelemekre épülő konstrukció (...) olyan összehangolt fejlesztéseket és rendszerszintű koordinációt tesz szükségessé”. Azaz a 3.1.1. fejlesztés koordinációja mellé még majd négy milliárd olyasmikre, mint „Közoktatási indikátorrendszer kidolgozása”, „az érettségi és vizsgarendszerek követelményeinek felmérése és gondozása”, „iskolai elszámoltathatósági (accountability) rendszerek” és egy sor egyéb teljesítmény- mérő és igazoló módszertan. A kiemelt forráson az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI), Szegedi Tudományegyetem és az MTA közgazdaságtudományi Intézete osztozik.

3.2 A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása, újszerű megoldások és együttműködések kialakítása

3.2.1. Formális, nem-formális és informális rendszerek 2,9 Mrd Ft - 11,7 %

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet kiemelt projektje.

3.2.2. Területi együttműködések 6,57 Mrd Ft - 26,6 %

Térségi Iskola- és Óvodafejlesztő Központok, illetve TIOK partnerség alapján létrejött non profit szervezetek, pedagógiai szakmai szolgáltatók az NFT HEFOP 2.1. és 3.1 központi vagy pályázati programjában képzett, illetve menedzsment tapasztalatokat szerzett szakemberekkel integrációs, inklúziós hálózat regionális képviselői pályázhatnak egy fordulóban. 8 darab 150-822 milliós támogatás várható.

3.2.3. Intézményi, fenntartói társulások megrendelő szerepének erősítése 226 millió Ft - 0,9 %

14 darab kistérségek közoktatási társulás vagy egyéb térségi alapon létrejött intézményi, fenntartói együttműködés nyehet el egyenként 10-18 millió forintos teljes támogatást.

3.2.4. Építő közösségek – Program a közművelődési intézményrendszer és civil szféra atipikus, nem formális képzési szolgáltatásainak fejlesztésére 3,33 Mrd Ft - 13,5 %

Pályázhatnak a helyi közművelődési feladatellátás és felnőttképzés működtetésében, működésében részt vállaló önkormányzati intézmények, civil szervezetek, országos civil szerveződések (jogszályi háttér: 1997. évi CXL. törvény) vagy a közművelődési intézmény fenntartója, működtetője is. 2007 folyamán 100-200 db, 2008-ban 500-600 db 1-50 milliós projekt támogatás várható.

3.2.5. „Tudásdepó-Expressz” – A könyvtári hálózat fejlesztése, nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében 1,7 Mrd Ft - 7,1 %

400 könyvtár kaphat 500 ezertől 50 millió forintig terjedő támogatásokat.

3.2.6. Kulturális örökségi értékek digitalizálásának és az Egységes Szolgáltató Felület kialakításának, szakmai előkészítése, központi koordinációja 400 milliós Ft - 1,6 %

Az Országos Széchényi Könyvtár és a Neumann János Digitális Könyvtár és Multimédia Kht. konzorciuma által lebonyolítandó kiemelt projekt.

3.2.7. Kulturális örökségi értékek digitalizálása és Egységes Szolgáltató Felület kialakítása 7,68 Mrd Ft - 31 %

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága, mit közbeszerzési eljárás lebonyolítója rendelkezik a forrás fölött.

3.2.8. Új tanulási formák (digitális iskola) 1 Mrd Ft - 4,3 %

Közoktatási intézmények fenntartói és közművelődési intézmények, vagy ezek konzorciumai nyerhetnek el 20-200 milliós támogatásokat. 4 programfejlesztés és 10 digitális e-iskola indítása valósulhat meg ebből a forrásból, egy forduló pályázat keretében.

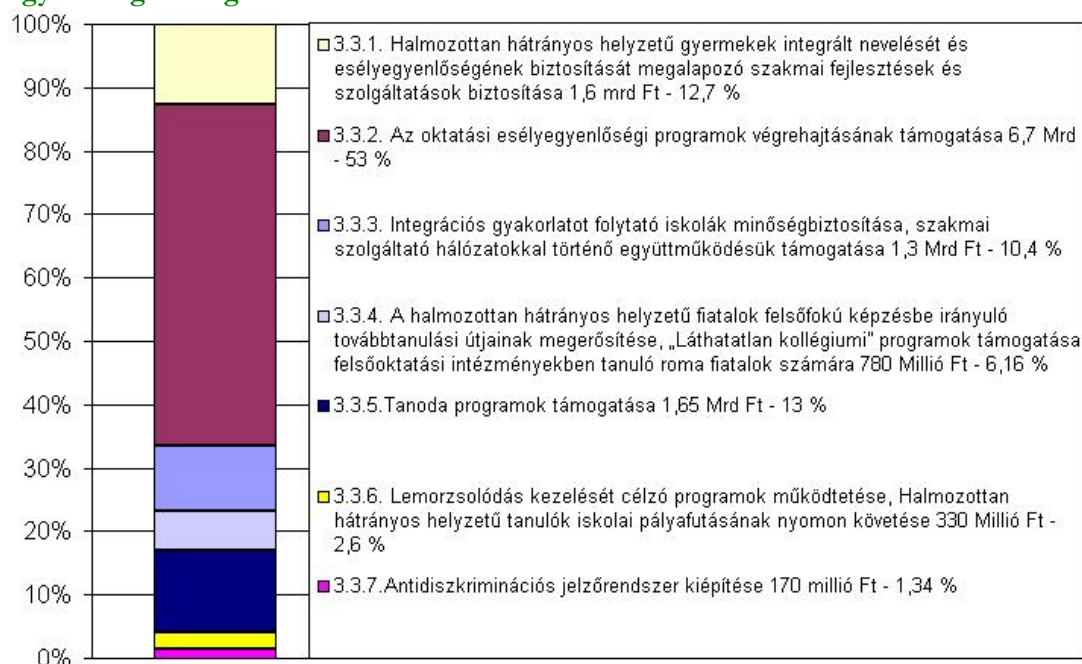
3.2.9. „Múzeumok Mindenkinek” – Múzeumok oktatási-képzési szerepének erősítése, központi módszertani fejlesztés - 300 Milliós Ft - 1,2 %

Au Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Szentendre) Csilléry Klára Oktatóközpont és a Múzeumismereti Oktatási és Képzési Központ „Múzeumok Mindenkinek” Program módszertani fejlesztési központjaként valósítja meg ezt a kiemelt programot.

3.2.10. Múzeumpedagógia - 444 Millió Ft - 1,8 %

Működési engedéllyel rendelkező muzeális intézmények (kb. 840 intézmény), közoktatási intézmények fenntartói és alapítványok, civil szervezetek (szakmai szervezetek, fejlesztő műhelyek, munkaközösségek) pályázhatnak egy fordulóban, 1-18 millió forint közötti projektekkel.

3.3. A halmozottan hátrányos helyzetű és a roma tanulók szegregációjának csökkentése , esélyegyenlőségük megteremtése a közoktatásban

3.3.1. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelését és esélyegyenlőségének biztosítását megalapozó szakmai fejlesztések és szolgáltatások biztosítása 1,6 mrd Ft - 12,7 %

Az OKM közhasznú gazdasági társulása által megvalósítandó kiemelt projekt.

3.3.2. Az oktatási esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása 6,7 Mrd - 53 %

Egy fordulós nyílt pályázat, 15-100 millió közötti tételek, kb. 170 iskolafenntartó, non-profit szervezet (egyesület, egyház, alapítvány, kht, egyéb jogi személyiségű non-profit szervezet vagy általános iskola, középfokú intézmény vagy óvoda pályázhat.

3.3.3. Integrációs gyakorlatot folytató iskolák minőségbiztosítása, szakmai szolgáltató hálózatokkal történő együttműködésük támogatása 1,3 Mrd Ft - 10,4 %

A főpályázók általános iskola lehet, melynek kötelező konzorciumi partnerei: legalább egy óvoda (abban az esetben, ha az intézmény nem lát el óvodai szakfeladatot) és egy, pedagógusképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézmény. Bevonható további partnerek: középfokú intézmények, alapfokú művészeti iskola, cigány kisebbségi önkormányzat, pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény, civil szervezet 23 -31 Milliós projektek, 35-45 darab várható. 100 %-os támogatás egy fordulós nyílt pályázat keretében.

3.3.4. A halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú képzésbe irányuló továbbtanulási útjainak megerősítése, „Láthatatlan kollégiumi” programok támogatása felsőoktatási intézményekben tanuló roma fiatalok számára 780 Millió Ft - 6,16 %

75 középfokú intézmény, 70 érettségi előkészítőt tartó felsőoktatási intézmény, és legfeljebb 4 Roma civil szervezet jogosult legfeljebb 54 millió forint támogatás elnyerésére

3.3.5. Tanoda programok támogatása 1,65 Mrd Ft - 13 %

Non-profit szervezetek, egyesületek, egyházak, alapítványok, közhasznú társaságok, egyéb jogi személyiségű non-profit szervezetek pályázhatnak. A 28 leghátrányosabb helyzetű kistérség civil szervezetei előnyt élveznek. 14-22 milliós, egy fordulós nyílt pályázaton elnyerhető támogatásról van szó, 50-75 nyertes szervezettel.

3.3.6. Lemorzsolódás kezelését célzó programok működtetése, Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai pályafutásának nyomon követése 330 Millió Ft - 2,6 %

10 darab „Második Esély Gimnázium” - Civilszervezetek, egyházak, települési önkormányzatok, középiskolák, közoktatási intézmények fenntartói kaphat egyenként 16-18 milliós támogatást.

Továbbá 14 felnőttek másodfokú képzését végző ún., „Digitális Középiskola” nyerhet el 9-11,4

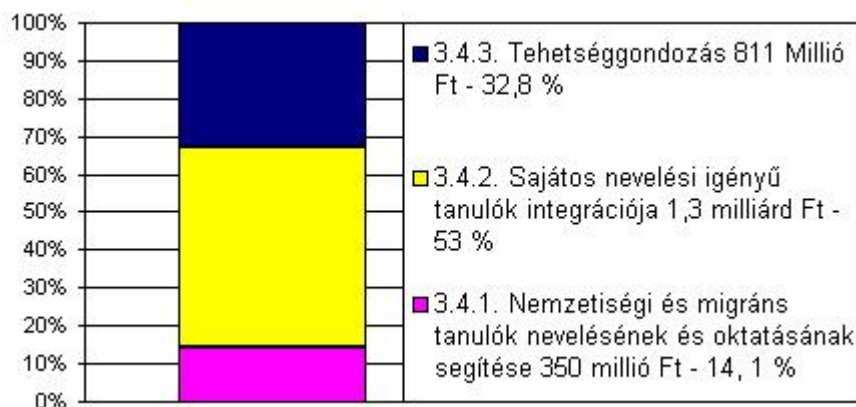

millió támogatást.

3.3.7. Antidiszkriminációs jelzőrendszer kiépítése 170 millió Ft - 1,34 %

Ez kifejezetten civil szervezeteknek kiírandó pályázat lesz. 5-38 milliós projektek lehetnek. Az elvárás: 7 regionális jelzőközpont – projekt (2 éves); 8 civil akció - projekt; 3 jogvédő projekt (2 éves)

3.3.4. Az eltérő oktatási igényű csoportok oktatásának és a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának támogatása, az interkulturális oktatás

3.4.1. Nemzetiségi és migráns tanulók nevelésének és oktatásának segítése 350 millió Ft - 14,1 %

Közoktatási intézmények és fenntartók, felsőoktatási intézmények, alapítvány, civil szervezet (szakmai szervezetek, fejlesztő műhelyek, munkaközösségek), illetve tankönyvkiadók kaphatnak 1-5 milliós forrásokat, összesen kb. 70 projektre.

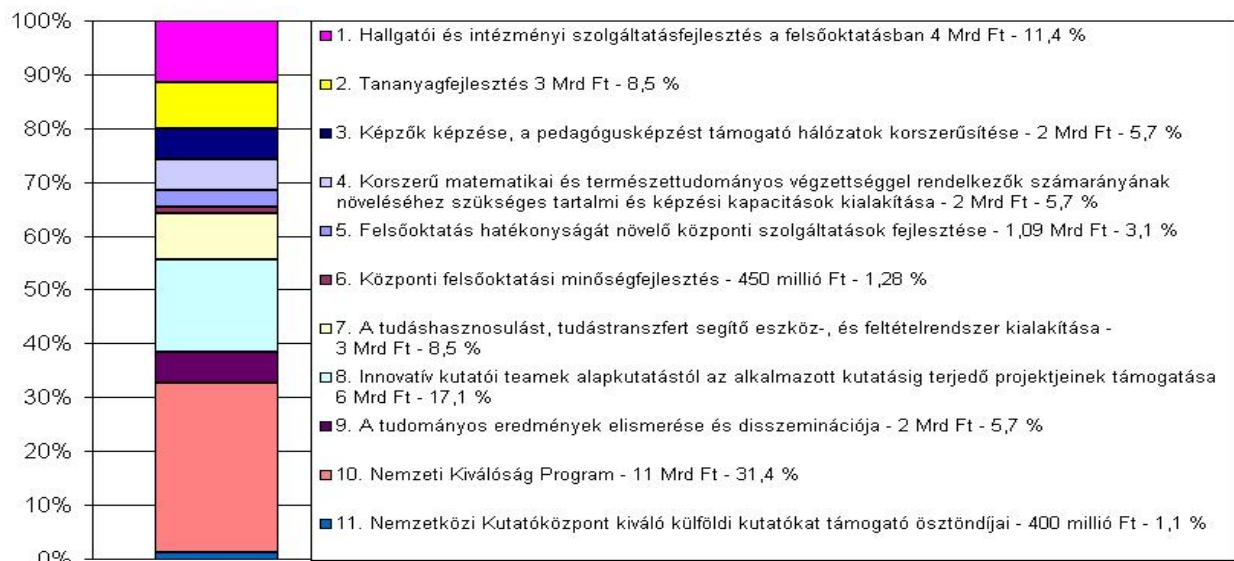
3.4.2. Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja 1,3 milliárd Ft - 53 %

30-45 közoktatási intézmények és fenntartói kaphatnak 10-30 milliós nagyságrendű támogatást.

3.4.3. Tehetséggondozás 811 Millió Ft - 32,8 %

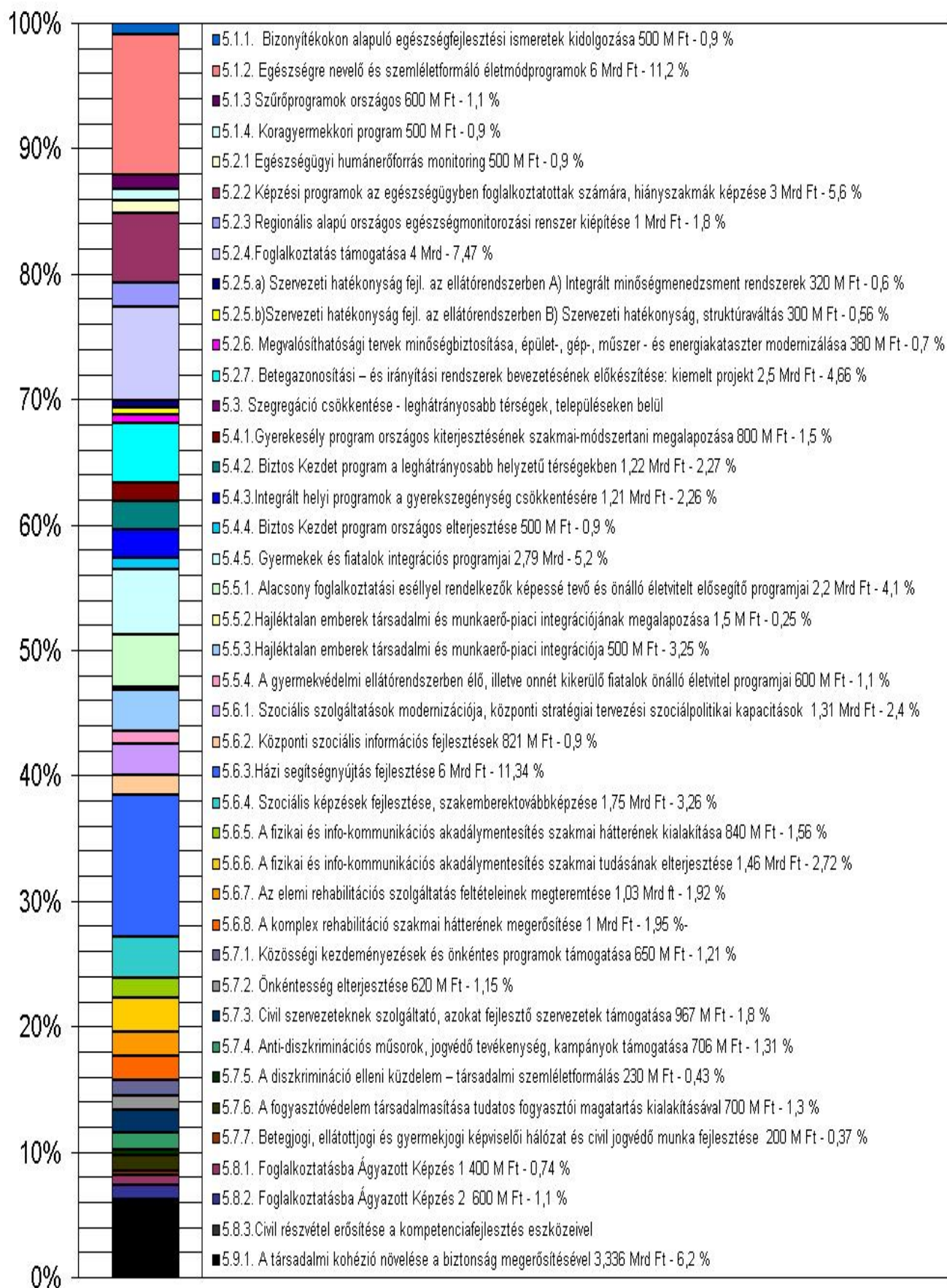
Közoktatási intézmények fenntartói (pedagógiai szakmai szolgáltatók) és közművelődési intézmények, illetve ezek konzorciumai nyerhetnek el 5-25 milliós forrásokat tehetséggondozásra. Összesen 20-502 ilyen projekt várható.

TÁMOP 4. prioritás: A felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében - Akcióterv 2007-2008

- Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés a felsőoktatásban 4 Mrd Ft - 11,4 %**
Felsőoktatási intézmények, szervezetek pályázhatnak egy fordulóban, 30-300 m Ft-os, 90 % finanszírozandó projektekre. 30 támogatás várható.
- Tananyagfejlesztés 3 Mrd Ft - 8,5 %** Felsőoktatási intézmények, 10-000 milliós tananyag-fejlesztési projektjei, 90 %-os támogatás 30 támogatás várható 40 egyetem vagy főiskola számára.
- Képzők képzése, a pedagógusképzést támogató hálózatok korszerűsítése - 2 Mrd Ft - 5,7 %**
20 felsőoktatási intézmény számára 10-000 milliós projekt lehetőség.
- Korszerű matematikai és természettudományos végzettséggel rendelkezők számarányának növeléséhez szükséges tartalmi és képzési kapacitások kialakítása - 2 Mrd Ft - 5,7 %**
Felsőoktatási intézmények és közhasznú szervezetek, konzorciumaik 30-300 m Ft-os, 90 % finanszírozandó projektekre. pályázhatnak.
- Felsőoktatás hatékonyságát növelő központi szolgáltatások fejlesztése - 1,09 Mrd Ft - 3,1 %**
Az Educatio Kht. és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet kiemelt projektje. www.educatio.hu/
- Központi felsőoktatási minőségfejlesztés - 450 millió Ft - 1,28 %**
Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet kiemelt projektje.
- A tudáshasznosulást, tudástranzfert segítő eszköz-, és feltételrendszer kialakítása - 3 Mrd Ft - 8,5 %**
Összesen 20 felsőoktatási intézmény és/vagy velük megjelölten és programszerűen együttműködő kutatói csoportok, szervezetek. 50-től 300 millió forintig terjedő pályázatai kaphatnak támogatást.
- Innovatív kutatói teamek alapkutatástól az alkalmazott kutatásig terjedő projektjeinek támogatása 6 Mrd Ft - 17,1 %**
Ugyancsak felsőoktatási intézmények és/vagy velük megjelölten és programszerűen együttműködő kutatói csoportok, szervezetek. 50-től 300 millió forintig terjedő pályázatai kaphatnak támogatást, de ezúttal 30 projekt lesz és két fordulás pályázat.
- A tudományos eredmények elismerése és disszeminációja - 2 Mrd Ft - 5,7 %**
Mint a 8 konstrukció: felsőoktatási intézmények és/vagy velük megjelölten és programszerűen együttműködő kutatói csoportok, szervezetek. 50-től 300 millió forintig terjedő pályázatai kaphatnak támogatást, 30 projekt lesz és két fordulás pályázat.
- Nemzeti Kiválóság Program - 11 Mrd Ft - 31,4 %** A Tempus Közalapítvány kiemelt projektje. <http://www.tka.hu/>
- Nemzetközi Kutatóközpont kiváló külföldi kutatókat támogató ösztöndíjai - 400 millió Ft - 1,1 %** A Collegium Budapest kiemelt projektje. <http://www.colbud.hu/>

TÁMOP 5. prioritás - Egészségmegőrzés és a társadalmi befogadás, részvétel erősítése - Akcióterv 2007-2008.

5.1.1. Bizonyítékokon alapuló egészségfejlesztési ismeretek kidolgozása 500 M Ft - 0,9 %

!!

Egy forduló nyílt pályázat, 500 millió forintos keret. 15 db, 10-40 millió forintos 100 %-ban támogatott projekt. Felső és felnőttoktatási tananyagok, oktatócsomagok kifejlesztése, akkreditálása, részben egészségfejlesztési üzenetek kialakítása az elektronikus és írott médiában történő közvetítésre, Egészségügyi felsőoktatási intézmények, szakmai és civil szervezetek vagy ezek konzorciumai pályázhatnak.

5.1.2. Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok 6 Mrd Ft - 11,2 %

!!!

Egy forduló nyílt pályázat, 6 milliárd forintos keret.

300 db különböző szintű projekt, országos program esetén 30-400 millió, regionális projekt esetén: 10-50 millió forint, kistérségi programok: 5-20 millió, helyi programok esetén: 1-10 millió forint támogatás. 100 %-os finanszírozás, for profit pályázó esetén 70 %. Állami, önkormányzati intézmények vagy azok költségvetési szervei, non-profit szervezetek, vállalkozások, kistérségi társulások, önkormányzatok, szakmai szervezetek és konzorciumok is pályázhatnak.

Támogatható bármely egészségfejlesztéshez kapcsolható projektötlet, kiadvány, oktatófilm-készítéstől a képzés-tanácsadáson át az egészséges iskolai büfé kínálatának népszerűsítését szolgáló kampányok, iskolai egészségprogramokig bármi belefér.

5.1.3. Szűrőprogramok országos kommunikációja 600 M Ft - 1,1 %

Egy forduló nyílt pályázat, 600 millió forintos keret 1 nyertes országos kommunikációs és „attitűd-változtató” kampányra és érzékenyítő tréningekre. Jó eséllyel valamely országos szűrőprogramokat népszerűsítő szakmai intézmény, esetleg konzorciumban egy PR / reklám ügynökséggel viheti el.

5.1.4. Koragyermekkor program 500 M Ft - 0,9 %

Egy forduló nyílt pályázat, 500 millió forintos keret. Egészségügyi szolgáltatók, egészségügyi tevékenységet folytató civil szervezetek, alapítványok, képző- és továbbképző intézetek, háziorvosi praxisközösségek, kistérségi társulások és ezek konzorciumai. pályázhatnak.

20-100 millió forintos támogatások, 5 darab „mintamodell projektre és 15-20 különféle kiadványra. A kiadványok között 0-7 éves gyerekek fejlődésének komplex állapotfelmérő adatlap standardjainak a kialakítása is szerepel, a nyelvi, megértési nehézséggel küzdő, hátrányos helyzetű szülők számára is könnyen érthető (pl. ábrákkal, rajzokkal) kiadványok, szórólapok, plakátok készítése, terjesztése és különféle összefoglaló tanulmányok készítése.

5.2.1. Egészségügyi humán erőforrás monitoring 500 M Ft - 0,9 %

Kiemelt projekt az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal vezetésével, célja az Egészes ágazati HR rendszer kialakítása, szervezetfejlesztés

5.2.2. Képzési programok az egészségügyben foglalkoztatottak számára, hiányszakmák képzése 3 Mrd Ft - 5,6 %

30 darab 100-150 milliós projekt, elsősorban az egészségügyi szakképzésben és –továbbképzésben akkreditált képzőintézmények számára, de Egészségügyi non-profit és szakmai szervezetek is jogosultak.

5.2.3. Regionális alapú országos egészségmonitorozási rendszer kiépítése 1 Mrd Ft - 1,8 %

Kiemelt projekt az OTH vezetésével. országos lefedettséget biztosító, regionális alapon szerveződő egészségmonitorozó rendszer létrehozása Magyarországon.

5.2.4. Foglalkoztatás támogatása 4 Mrd - 7,47 %

Kiemelt projekt az ágazati foglalkoztatást ösztönző bértámogatási rendszer működtetése érdekében A három kedvezményezett intézmény az Országos Alapellátási Intézet, amely 600 millió forintot kap a tartósan betöltetlen háziorvosi praxisok „újraélesztésére”, illetve 1,7-1,7 milliárd forint az Egészségügyi Engedélyezési Közigazgatási Hivatal és az Egészségügyi Továbbképzési Intézet1 számára

5.2.5. Szervezeti hatékonyság fejlesztése az ellátórendszerben

a) és b) Két komponensből álló nyílt pályázat egészségügyi intézmények számára, 70-100 %-os támogatási intenzitással.

a) **320 M Ft - 0,6 % integrált minőségmenedzsment rendszerek**, informatikai, adatkezelési stb. rendszerek fejlesztése, tanúsítása, diagnosztikai laboratóriumok akkreditálása

b) **Szervezeti hatékonyság, struktúraváltás 300 M Ft - 0,56 %**

5.2.6. Megvalósíthatósági tervek minőségbiztosítása, épület-, gép-, műszer - és energiakataszter modernizálása 380 M Ft - 0,7 %

Az Orvos- és Kórháztechnikai Intézet kiemelt projektje: lényegében a jelenlegi egészségügyi üingő és ingatlanvagyon összeírása. Lásd: www.orki.hu

5.2.7. Betegazonosítási – és irányítási rendszerek bevezetésének előkészítése: kiemelt projekt 2,5 Mrd Ft - 4,66 %

Kiemelt „pilot” projekt, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) – www.oep.hu és egészségügyi intézmények részvételével, amelynek célja s betegazonosítási, illetve betegút-követési rendszerfejlesztés megalapozása

5.3. Szegregáció csökkentése - leghátrányosabb térségek, településeken belül

A kiemelt leghátrányosabb helyzetű térségek, valamint a településen belüli szegregáció csökkentését célzó komplex fejlesztések támogatása zászlóshajó program előkészítő, segítő, helyi menedzselő és monitorozó, valamint speciális elemeinek megvalósítása. A kidolgozás alatt álló „Nem mondunk le senkiről” komplex térségfejlesztő zászlóshajóprogram részeként kerül kidolgozásra, de serm formákról, sem keretösszegekről nem lehet még tudni részleteket.

5.4.1. Gyerekesély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása 800 M Ft - 1,5 %

A Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet kiemelt projektje. www.szmi.hu . Célja a kora gyermekkori állapotfelmérés és készségfejlesztés érdekében képzési, módszertani anyagok kidolgozása, módszertani háttér megteremtése, ágazatközi együttműködések fejlesztése és az 5.4.2.-es Biztos Kezdet program szakmai-módszertani kidolgozása, kutatások, stb. Ez utóbbiban önkéntesek – például gyógypedagógus, pszicho-pedagógus, fejlesztő pedagógus, továbbképzésben részt vett óvónők – költségtérítésre lesz lehetőség.

5.4.2. A korai beavatkozást középpontba helyező Biztos Kezdet program a leghátrányosabb helyzetű térségekben - 1,22 Mrd Ft - 2,27 %

Nyílt pályázat, 50 darab 35-50 milliós projekt támogatása várható. Halmozottan hátrányos helyzetű térségek fejlesztésével foglalkozó szervezetek, például többcélú társulások pályázhatnak. A gyermekjóléti szolgálat kötelező partner.

A program része a térségi erőforrások (kapcsolódó humán kapacitások, szolgáltatások) és az alapvető szükségletek (adott populáció gyermekszáma, rászorultsági mutatói) felmérése a térszerkezeti sajátosságok figyelembe vételével, a programhoz kapcsolódó tervek készítése.

A projekt előnyt élvez, he megvalósul az hálózatépítés és együttműködés az önkéntesekkel, fejlesztő szakemberekkel, civil szervezetekkel. Roma asszisztensek alkalmazása (lehetőség szerint továbbtanulással együttesen) szintén előnyös.

5.4.3. Integrált helyi programok a gyerekszegénység csökkentésére 1,21 Mrd Ft - 2,26 %

Egyszerűsített nyílt pályázat, vagy közvetett támogatás helyi önkormányzatok, többcélú kistérségi társulások, civil szervezetek bevonásával. Ez azt jelenti, hogy kvázi normatív alapon jár a támogatás, a pályázatok érkezési sorrendjében, ezért figyelni kell a határidőt!

A témák között preventív célú gyerek – és ifjúsági programok szerepelnek, például családterápiás módszerek, a gyerekek készségeit fejlesztő szabadidős lehetőségek, a szakemberek együttműködéseinek fejlesztése, a hiányzó szaktudások pótlására ingyenesen hívható back-office szolgáltatások működtetése stb.

A pontos támogatási összehatárokat az 5.4.1. kiemelt projekt alapján határozzák majd meg.

5.4.4. Biztos Kezdet program országos elterjesztése 500 M Ft - 0,9 %

Nyílt pályázat önkormányzatok, többcélú kistérségi társulások és civil szervezetek konzorciumai számára. 50 darab 2-15 milliós projekt várható, a témák között szerepel a gyermekek fejlődésének elősegítése, fejlődési problémáik korai felismerése és fejlesztése, fejlesztő szakemberek alkalmazása, önkéntesek, laikus segítők bevonása, az egészségkultúra, illetve közösségi részvétel és a helyi közösségek fejlesztése.

5.4.5. Gyermekek és fiatalok integrációs programjai 2,79 Mrd - 5,2 %

Egyszerűsített nyílt pályázat vagy közvetett támogatás civil, egyházi és önkormányzati szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi, bűnmegelőzési, esélyegyenlőségi szervezetek, képző intézmények számára. 250 darab 2-20 milliós teljes összeggel támogatott projekt jöhet szóba.

Gyermek és ifjúsági felzárkóztató, szabadidős és prevenció programok szervezéséről van szó, cél az iskolai lemorzsolódás csökkentése, a sikeres életkezdés támogatása, a devianciák megelőzése.

5.5.1. „Első lépés” Alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai 2,2 Mrd Ft - 4,1 %

50 darab 40-100 milliós projekt önkormányzati, többcélú kistérségi társulásban működtetett, egyházi vagy civil szociális és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezetek számára, nyílt egyfordulós pályázati rendszerben.

Az Alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező egyének foglalkoztathatóságának javítása érdekében problémafeltárás, állapotfelmérés, diagnóziskészítés, egyénre szabott fejlesztési terv készítése, alapkészségek, kompetenciák fejlesztése, motiváció erősítése, állapotjavító, szenvedélybetegségek megelőzését és a gyógyulást segítő programok szerepelnek a támogatható tevékenységek között. Szociális munkások révén személyes segítség, tanácsadás, mentorálás, pályaorientáció is támogatható.

5.5.2. Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának megalapozása 1,5 M Ft - 0,25 %

Kiemelt projekt, a Hajléktalanokért Közalapítvány, valamint az Összefogás Közalapítvány közreműködésével. Részletek: www.hajlektalanokert.hu és <http://www.osszefogaskozalap.hu/>

5.5.3. Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációja 500 M Ft - 3,25 %

Egy fordulós nyílt pályázat önkormányzatok, önkormányzati fenntartású intézmények, kistérségi társulás által működtetett intézmények, civil, non-profit és egyházi szervezetek, illetve ezek konzorciumai számára. 70 darab 13-50 millió forint közötti projekt valósulhat meg. Egyéni és csoportos fejlesztés, személyes segítség, tanácsadás, mentorálás, foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkában maradás segítése és az önálló lakhatás támogatása kapcsán félutas lakhatási megoldások is támogathatók.

5.5.4. A gyermekvédelmi ellátórendszerben élő, illetve onnét kikerülő fiatalok önálló életvitel programjai 600 M Ft - 1,1 %

20 darab 9-50 milliós projekt egyszerűsített nyílt pályázatok keretében, megyei önkormányzatok, nem állami fenntartók által működtetett gyermekotthonok és nevelőszülői hálózatok számára.

Fejlesztő szakember (gyógypedagógus, pszichopedagógus, fejlesztő pedagógus), pszichológus, mentálhigiénés szakember, foglalkoztatási szakember, személyi juttatásai, bér, bér jellegű kiadások, egyéb költségtérítések, szükséges fejlesztő eszközök, egyéb háttérfeltételek megteremtése és önkéntesek bevonása is támogatható.

5.6.1. Szociális szolgáltatások modernizációja, központi stratégiai tervezési szociálpolitikai kapacitások 1,31 Mrd Ft - 2,4 %

A Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet kiemelt projektje, amelynek célja a szociális szolgáltatások sztenderdizációja, szakmai ellenőrzése és tevékenységadminisztrációja, informatikai szabványosítások kidolgozását segítő szakértői tevékenység, információs technológiai fejlesztések. Lásd: www.szmi.hu

5.6.2. Központi szociális információs fejlesztések 821 M Ft - 0,9 %

A Szociális és Foglalkoztatási Hivatal kiemelt projektje. (Az SZFH tulajdonképpen - a regionális munkaügyi központok mellett - az Állami Foglalkoztatási Szolgálat része. - www.afsz.hu) A kiemelt projekt célja a központi elektronikus működési engedély-adminisztrációs rendszer, központi ágazati adatszolgáltatási és információs rendszer továbbfejlesztése, központi működési ellenőrzési rendszer, ágazati szolgáltató portál kialakítása, és az ehhez kapcsolódó szakértői és menedzsment költségek.

5.6.3. Házi segítségnyújtás fejlesztése 6 Mrd Ft - 11,34 %

Önkormányzatok pályázhatnak, összesen 50 darab 800 milliós nagyságrendű pályázat várható, amely fedezi az ápolási díjban részesülők rész munkaidős foglalkoztatását, képzéseket és a lebonyolításában részt vevő települési önkormányzatok, és házi segítségnyújtó szolgáltatók programszervezési költségeit.

5.6.4. Szociális képzések fejlesztése, szakemberek továbbképzése 1,75 Mrd Ft - 3,26 %

100 darab 5-50 milliós teljes finanszírozású, önkormányzatok, szociális szolgáltató szervezetek és képzőintézmények által megvalósított projekt kap támogatást. A témák között a gyakorlati szociális képzésekhez kapcsolódó feladatok, oktatási-távoktatási tananyagok és szakmai módszertani dokumentumok kidolgozása szerepel.

5.6.5. A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai háttérének kialakítása 840 M Ft - 1,56 % A Fogyatékosok Esélye Közalapítvány kiemelt projektje: <http://www.foka.hu/>

5.6.6. A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai tudásának elterjesztése 1,46 Mrd Ft - 2,72 % Felsőoktatási intézmények, oktatási intézmények, valamint civil és gazdasági szervezetek indulhatnak nyílt pályázat keretében 21 darab 20-100 millió forintos támogatást irányoztak elő, de nem teljes, hanem csak 90 %-os támogatási intenzitással, azaz 2-10 millió forint saját önrész szükséges!

A feladat: módszertani szakmai hálózatok kialakításának (stratégia) támogatása a FOKA-val mint központi módszertani intézménnyel, szakmai képzések megtervezése, akkreditációig történő előkészítése.

5.6.7. Az elemi rehabilitációs szolgáltatás feltételeinek megteremtése 1,03 Mrd Ft - 1,92 %

De facto címkézett egyfordulós pályázat, civil szervezetek vagy látássérült személyek ellátásában közreműködő, a szociális törvény hatálya alá tartozó rehabilitációs vagy jelenleg ápoló-gondozók számára. Hét darab 65-70 milliós projekt lesz országosan, azaz régióként egy-egy nagyobb szociális (mentálhigiénés) - rehabilitációs szolgáltató szervezet nyerhet.

5.6.8. A komplex rehabilitáció szakmai háttérének megerősítése 1 Mrd Ft - 1,95 %-

Az országos Orvos-szakértői Intézet (jogutódjának) kiemelt projektje, amelynek célja a „Módszertani-oktatási bázisának létrehozása az Intézet Módszertani-Oktatási és Képességvizsgáló Központja humán erőforrásának fejlesztésével. És a komplex szakértői bizottságok felállításának támogatása.

5.7.1. Közösségi kezdeményezések és önkéntes programok támogatása 650 M Ft - 1,21 %

Ez közvetett támogatás lesz, 50 darab 3-8 milliós projektre, de hogy pontosan hogyan lesz kiírva, az még tárgyalás alatt van. A cél helyi fejlesztési programok támogatása, tapasztalatcsere, hazai viszonyokhoz illeszkedő modellek, innovatív, példaértékű projektek, helyi fórumok létrehozása, tolerancia programok állampolgári részvételt, aktivitást erősítő programok, kiadványok és önkéntes programok támogatása lenne.

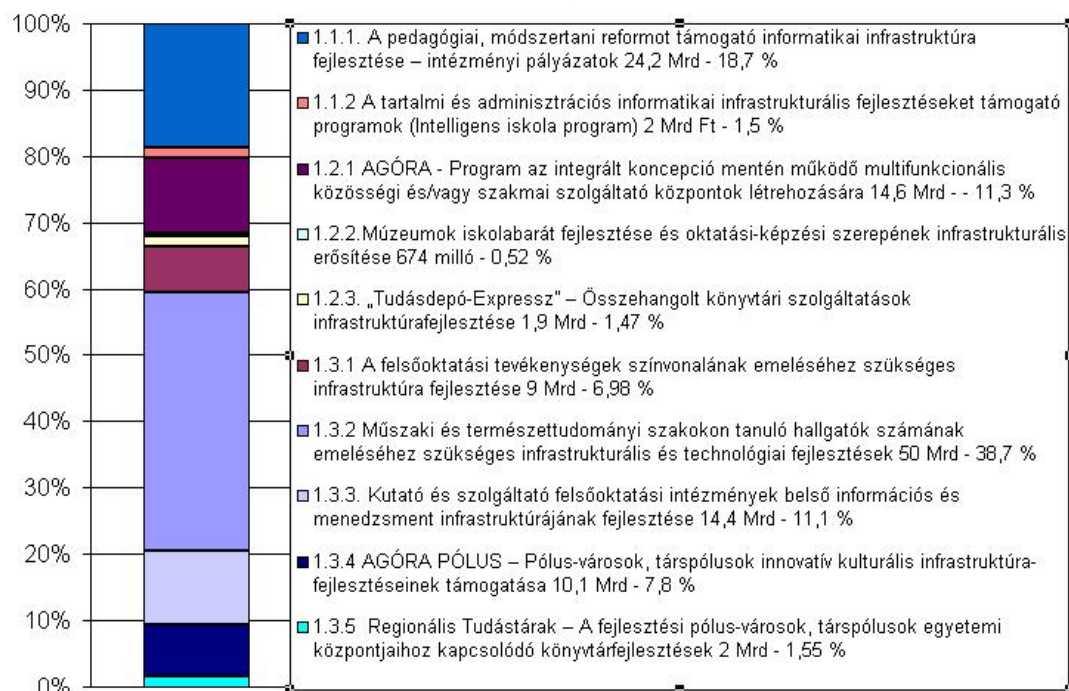
5.7.2. Önkéntesség elterjesztése 620 M Ft - 1,15 %

Trükkös pályázat! Hét darab 90-140 milliós projekt lesz országos szinten, amire elvben „önkéntes központ, vagy önkéntes program működtetésében már tapasztalattal rendelkező civil szervezetek.” Pályázhatnak, tehát de facto címkézett támogatásról van szó!

Bekapcsolódás céljából érdemes ellátogatni az www.onkentes.hu vagy www.onkenteskozpontok.hu honlapokra.

- 5.7.3. Civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő szervezetek támogatása 967 M Ft - 1,8 %**
Képzés, tanácsadás, hálózatépítés, szervezetfejlesztés, kutatás civilektől civileknek 25-80 milliós teljes összegű támogatások 30-40 civil szolgáltató szervezet számára, egy forduló nyílt pályázat keretében.
- 5.7.4. Anti-diszkriminációs műsorok, jogvédő tevékenység, kampányok támogatása 706 M Ft - 1,31 %**
Referenciával rendelkező civil szervezetek és profitorientált szervezetek pályázhatnak 10-100 milliós közötti összegekre. (Civil 100 5, vállalkozás 70 %-os támogatást kaphat.) Televíziós műsorok, riportok, reklámfilmek, óriásplakátok, újsághirdetések, roma és fogyatékossgal élő műsorkészítők, műsorvezetők és színészek képzése és alkalmazása, cikkek, kiadványok, ismertető, jogi tanácsadás, jogsegélyszolgálat támogató kutatások stb.
- 5.7.5. A diszkrimináció elleni küzdelem – társadalmi szemléletformálás 230 M Ft - 0,43 %**
Kiemelt projekt, az Egyenlő Bánásmód Hatóság valósítja meg. <http://www.egyenlobanasmod.hu/>
- 5.7.6. A fogyasztóvédelem társadalmosítása tudatos fogyasztói magatartás kialakításával 700 M Ft - 1,3 %**
Egy forduló nyílt pályázat, 20 darab 10-1200 milliós projekt 100-os támogatása várható. A témák között szerepel a fogyasztói érdekek képviselését ellátó társadalmi szervezetek munkatársainak képzése, oktatása. fogyasztóvédelmi tanácsadó irodák működtetése, kiadványok, tananyagok, cikkek publikálása, adatbázisok működtetése, konferenciák, rendezvények stb. Fogyasztóvédelmi „múlttal” rendelkező, nagyobb kapacitású társadalmi szervezetek (konzorciumai) pályázhatnak.
- 5.7.7. Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat és civil jogvédő munka fejlesztése 200 M Ft - 0,37 %**
A Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvány által megvalósítandó **kiemelt projekt**. Lásd: <http://www.jogvedok.hu/> - Zöld szám: 06/80-620-055 – A kuratórium elnöke Dr. Csehák Judit.
- 5.8.1. Foglalkoztatásba Ágyazott Képzés 1 400 M Ft - 0,74 %**
Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (OFI) által végrehajtandó **kiemelt projekt**. Oktatási-képzési tevékenységek, tananyagfejlesztés, információs napok és regionális konferenciák, illetve több kutatás-felmérés és monitortevékenység várható.
- 5.8.2. Foglalkoztatásba Ágyazott Képzés 2. 600 M Ft - 1,1 %**
Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (OFI) által lebonyolított közvetett támogatású projekt, továbbpályázat. Kedvezményezettjei hátrányos helyzetű kistérségek kedvezőtlen feltételek között működő óvodái, alapkülső oktatási intézményei, szakiskolái – székhely, ill. tagiskolai szinten; (cigány kisebbségi önkormányzatok; civil szervezetek)
- 5.8.3. Civil részvétel erősítése a kompetenciafejlesztés eszközeivel**
Egy forduló pályázat civil szervezetek és oktatási, közművelődési, közgyűjteményi intézmények számára, egyelőre ismeretlen keretösszeggel és feltételekkel.
A cél a demokratikus állampolgári jogok és kötelesség gyakorlatát, az intézményrendszer működését bemutató, interaktív programok, módszertanok, távoktatási tananyagok, akciók kidolgozása és alkalmazása.
- 5.9.1. A társadalmi kohézió növelése a biztonság megerősítésével 3,336 Mrd Ft - 6,2 %**
Nyílt egyforduló pályázat, összes kb. 6-800 darab, 1-50 milliós teljes támogatású projekt.
Közművelődési, képzési intézmények és országos civil szerveződések pályázhatnak személyre szabott képzésekre, sport- és drámapedagógiai módszerek, egyéni és csoporttechnikák alkalmazására, kortárs segítségre vagy intenzív családterápia és családgondozás ellátására. Cél a bűnmegelőzés, gyermek- és fiatalkori elkövető- és áldozattá válás megelőzése, családon belüli erőszak megelőzése, áldozatsegítés, fogva tartottak, illetve pártfogó felügyelet alatt állók képzése.

TIOP 1. prioritás Az oktatási infrastruktúra fejlesztése Akcióterv 2007-2008.

1.1.1. A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése – intézményi pályázatok 24,2 Mrd - 18,7 %

Közoktatási intézmények fenntartói; Pedagógusképzést végző felsőoktatási intézmények; múzeum-pedagógiai foglalkozásokat rendszeresen tartó közgyűjtemények fenntartói pályázhatnak.

1.1.2 A tartalmi és adminisztrációs informatikai infrastrukturális fejlesztéseket támogató programok (Intelligens iskola program) 2 Mrd Ft - 1,5 %

Az Educatio Kht. és az OFI kiemelt projektje.

1.2.1 AGÓRA - Program az integrált koncepció mentén működő multifunkcionális közösségi és/vagy szakmai szolgáltató központok létrehozására 14,6 Mrd - - 11,3 %

Kétfordulós speciális pályázat Magyarországi megyei jogú városok önkormányzatai számára, amelyek nem fejlesztési pólus városok. 500 milliótól 1,35 milliárd forintig terjedő támogatás. 2-6 település számára.

1.2.2. Múzeumok iskolabarát fejlesztése és oktatási-képzési szerepének infrastrukturális erősítése 674 milló - 0,52 %

Működési engedéllyel rendelkező önkormányzati fenntartású közgyűjteményi intézmények, illetve fenntartóik (kb. 650 intézmény) jogosultak pályázni, amelyekből 80-160 kaphat 1-120 millió forintos támogatást.

1.2.3. „Tudásdepó-Expressz” – Összehangolt könyvtári szolgáltatások infrastruktúrafejlesztése 1,9 Mrd - 1,47 %

Lényegében 1-től 100 milliós forintig terjedő könyvtár fejlesztési forrás. 200-200 támogatottal 2007 és 2008 folyamán.

1.3.1 A felsőoktatási tevékenységek színvonalának emeléséhez szükséges infrastruktúra fejlesztése 9 Mrd - 6,98 %

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. Törvényben felsorolt felsőoktatási intézmények számára 200 milliótól egy milliárd forintig terjedő, 5 százalékos önrésszel megvalósítható fejlesztések. Összesen 20 egyetem vagy főiskola kaphat forrásokat 2008-tól.

1.3.2 Műszaki és természettudományi szakokon tanuló hallgatók számának emeléséhez szükséges infrastrukturális és technológiai fejlesztések 50 Mrd - 38,7 %

Szintén a felsőoktatási törvényben listázott műszaki-oktatási intézmények nyerhetnek el 0,5 – 6 milliárd forintos támogatásokat, (95% támogatás 5% önerő) összesen 12 egyetem vagy főiskola.

1.3.3. Kutató és szolgáltató felsőoktatási intézmények belső információs és menedzsment infrastruktúrájának fejlesztése 14,4 Mrd - 11,1 %

16 felsőoktatási vagy a felsőoktatást támogató intézmény számára egy fordulós pályázat keretében elérhető 50-500 millió forintos támogatás.

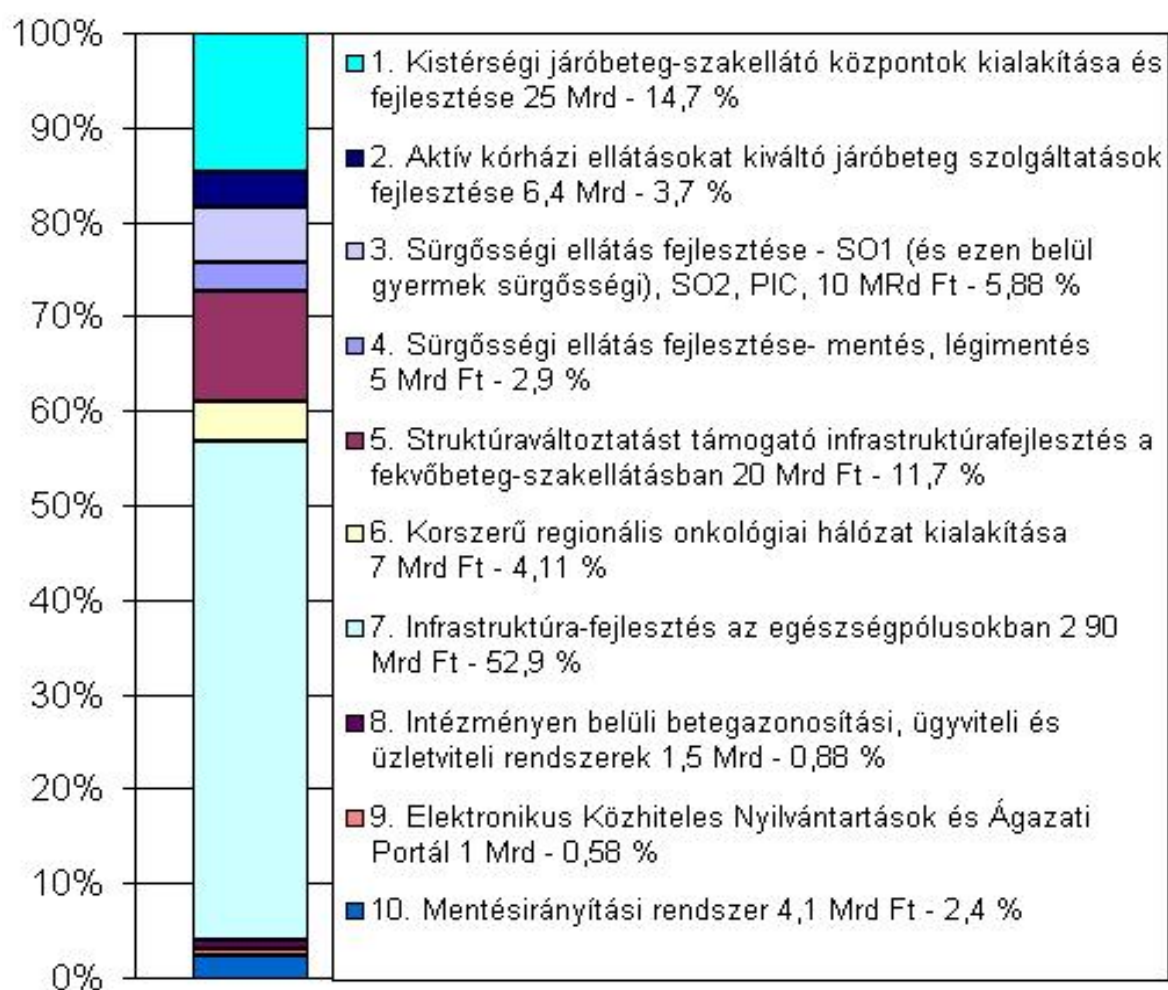
1.3.4 AGÓRA PÓLUS – Pólus-városok, társpólusok innovatív kulturális infrastruktúra-fejlesztéseinek támogatása 10,1 Mrd - 7,8 %

Kétfordulós pályázat (speciális eljárási forma) fejlesztési pólus-városok és társpólusok önkormányzatai számára. (Debrecen, Győr, Miskolc, Pécs, Szeged, valamint a póluspáros Székesfehérvár és Veszprém)

1.3.5 Regionális Tudástárak – A fejlesztési pólus-városok, társpólusok egyetemi központjaihoz kapcsolódó könyvtárfejlesztések 2 Mrd - 1,55 %

Az együttműködő egyetemi és önkormányzati könyvtárak fenntartói pályázhatnak 0,5-1 milliárdos keretekre.

TIOP 2. prioritás Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése Akcióterv 2007-2008.

2.1.1. Kistérségi járóbeteg-szakellátó központok kialakítása és fejlesztése 25 Mrd - 14,7 %

Azok a kistérségi többcélú vagy intézmény fenntartói társulások pályázhatnak 500-1500 millió forintos támogatásokra nyílt pályázatok keretében, amelyek területén a pályázat beadásának idő-

pontjában nem működik vagy nincs fejlesztés alatt közfinanszírozott járóbeteg rendelőintézet.

2.1.2. Aktív kórházi ellátásokat kiváltó járóbeteg szolgáltatások fejlesztése 6,4 Mrd - 3,7 %

8 darab 300-800 milliós járóbeteg-ellátó intézményfejlesztési projekt kaphat támogatást, igene részletes feltételrendszer szerint.

2.1.3. Sürgősségi ellátás fejlesztése - SO1 (és ezen belül gyermek sürgősségi), SO2, PIC, 10 Mrd Ft - 5,88 %

Összesen 25, érvényes működési engedéllyel és OEP szerződéssel és/vagy előzetes OEP befogadási nyilatkozattal bíró állami, önkormányzati egészségügyi szolgáltató kaphat 250-1350 millió forint közötti támogatást a sürgősségi ellátás fejlesztésére.

2.1.4. Sürgősségi ellátás fejlesztése- mentés, légimentés - 5 Mrd Ft - 2,9 %

Az Országos Mentőszolgálat kiemelt projektje. www.mentok.hu Nota bene, kérdéses hogy a mentőautó-flotta plusz légi mentés vonatkozásában 5 milliárd forint mire elég.

2.1.5. Struktúraváltoztatást támogató infrastruktúrafejlesztés a fekvőbeteg-szakellátásban 20 Mrd Ft - 11,7 %

Két fordulás pályázat kiemelt és területi kórházak számára 250 milliótól 1,35 milliárd forintig – 85 %-os intenzitással.

2.1.6. Korszerű regionális onkológiai hálózat kialakítása 7 Mrd Ft - 4,11 %

Állami, önkormányzati egészségügyi szolgáltatók 250– 2500 milliós fejlesztései kerülhetnek ide két fordulás pályázatok keretében. .

2.1.7. Infrastruktúra-fejlesztés az egészségpólusokban 2 90 Mrd Ft - 52,9 %

Az egyetemek és régióként maximum egy, összesen 3-6, a legnagyobb aktív fekvőbeteg szakellátási kapacitással rendelkező kiemelt kórházak számára egyenként 8-12 milliárdos támogatás.

2.1.8. Intézményen belüli betegazonosítási, ügyviteli és üzletviteli rendszerek 1,5 Mrd - 0,88 %

Közfinanszírozott tevékenységet végző egészségügyi szakellátó intézmények 60- 360 milliós, 70-90 %-ban finanszírozott betegazonosító rendszer kiépítő projektjei.

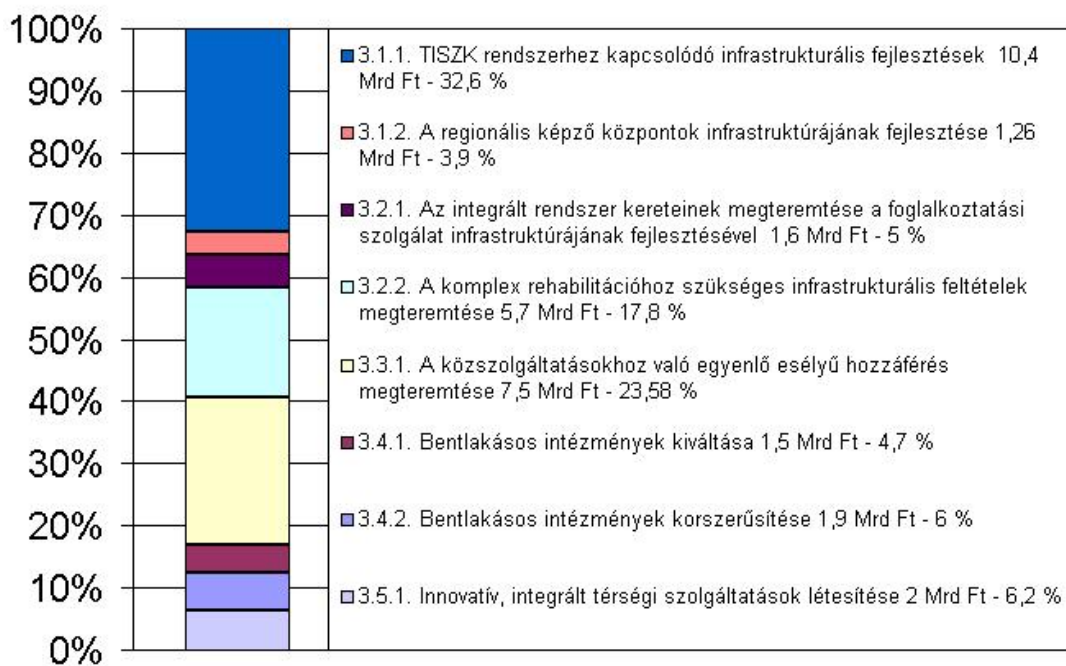
2.1.9. Elektronikus Közhiteles Nyilvántartások és Ágazati Portál 1 Mrd - 0,58 %

Az Egészségügyi Minisztérium háttérintézményei által megvalósítandó internetes fejlesztés.

2.1.10. Mentésirányítási rendszer 4,1 Mrd Ft - 2,4 %

Az Országos Mentőszolgálat kiemelt projektje.

TIOP 3. prioritás - A munkaerő-piaci részvételt és a társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése - Akcióterv 2007-2008.

3.1.1. TISZK rendszerhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések 10,4 Mrd Ft - 32,6 %

TISZK: Térségi Integrált Szakképző Központ. A 15 TISZK számára két fordulós pályázat keretében 225 – 900 milliós támogatás érhető el. 50-90 %-os támogatási intenzitással.

3.1.2. A regionális képző központok infrastruktúrájának fejlesztése 1,26 Mrd Ft - 3,9 %

Békéscsaba, Budapest, Debrecen, Miskolc, Kecskemét, Nyíregyháza, Pécs, Székesfehérvár és Szombathely büszkélkedhet saját Regionális Képző Központtal (RKK) – a kilencből hat most 300 milliós teljes támogatást nyerhet el.

3.2.1. Az integrált rendszer kereteinek megteremtése a foglalkoztatási szolgálat infrastruktúrájának fejlesztésével 1,6 Mrd Ft - 5 %

2006-ban a kormány döntése alapján a korábbi 20 megyei munkaügyi központot 7 regionális központ váltotta fel (Békéscsaba, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Székesfehérvár, Szombathely és Budapest). Ezen kiemelt projekt keretében ezen Regionális Munkaügyi Központok fejleszthetik az infrastruktúrájukat.

3.2.2. A komplex rehabilitációhoz szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése 5,7 Mrd Ft - 17,8 %

Az Országos Orvosszakértői Intézet jogutódjának kiemelt projektje.

3.3.1. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése 7,5 Mrd Ft - 23,58 %

Nyílt pályázat a központi közigazgatási, közszolgáltatási és igazságszolgáltatási intézmények számára (kivéve Közép-magyarországot).

3.4.1. Bentlakásos intézmények kiváltása 1,5 Mrd Ft - 4,7 %

Bentlakásos, szociális és gyermekvédelmi intézményeket fenntartó megyei és települési önkormányzatok, civil és egyházi fenntartók pályázhatnak 100 milliótól 1 milliárd forintig, 95 % os intenzitással.

3.4.2. Bentlakásos intézmények korszerűsítése 1,9 Mrd Ft - 6 %

Szintén bentlakásos, szociális és gyermekvédelmi intézményeket fenntartó megyei és települési önkormányzatok, civil és egyházi fenntartók pályázhatnak 20-200 millió forintra, 95 % os intenzitással.

3.5.1. Innovatív, integrált térségi szolgáltatások létesítése 2 Mrd Ft - 6,2 %

10, „a leghátrányosabb helyzetű térségekben a komplex fejlesztések végrehajtására kijelölt szervezet” nyerhet el 150 – 250 millió forint közti támogatásokat.